

ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение:
„Изграждане на ваканционно селище и КПС в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/” върху защитена зона ВГ0001001 „Ропотамо” по директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна**

(Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 31.08.2007 г., Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 15 Декември 2021г.)

гр. Бургас, 2022 г.

Данни за възложителя:

Възложител: **„АРАПЯ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД**
Адрес за кореспонденция: **гр. Бургас, ул. „Христо Ботев” №93, ет.2**
Лице за контакти: **Красимир Азов - Пълномощник**

Изготвили доклада:

Веселин Вълчанов
Диплома № 088219
на СУ „Климент Охридски“
специалност Биология

Подпис:

Николина Илиева
Диплома №1009/2009г. на АУ - Пловдив
за висше образование по специалност
„Екология”

Подпис:

Екатерина Станчева
Диплома №2144-Е/2001г. на ПУ „Паисий
Хилендарски”
за висше образование по специалност
„Екология“

Подпис:

GSM 0876 700 053
e-mail: veselin@gbg.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

№		Стр.
	ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.	Анотация на инвестиционното предложение	4
2.	Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона	9
3.	Описание на елементите на ИП, който самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи.	11
4.	Описание на защитена зона BG0001001 „Ропотамо”, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана за ИП	12
5.	Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение, върху предмета и целите на опазване на защитената зона;	18
5.1	Описание и анализ на въздействието от реализирането на ИП върху типове природни местообитания и видовете – предмет на опазване в защитената зона;	19
5.2.	Описание и анализ на въздействието на разглежданото ИП върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение.	72
6.	Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитената зона и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.	74
7.	Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона	75
8.	Картен материал с местоположението на ИП спрямо защитената зона“;	76
9.	Заклучение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС	76
10.	Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение	77
11.	Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация	77
12.	Документи по чл. 9, ал. 2 и 3	79
13	Литература	79

Приложения

Приложение 1 Картен материал

Приложение 2 Документи по чл. 9, ал. 2, т. 3 на експертите изготвили ДОСВ

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони от Натура 2000 по смисъла на *Закона за биологичното разнообразие*, е изготвен съгласно изискванията посочени в решение БС-45-ПрОс/23.11.2022г на РИОСВ Бургас, писмо № ПД-1060(6)/23.11.2022г., относно инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционно селище и КПС в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/” с възложител „АРАПЯ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД. Докладът е изготвен съгласно изискванията по реда на чл. 31, ал. 7 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и чл. 18, ал. 1 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*. След преглед на представената от възложителя информация въз основа на критериите определени в чл. 16 от *Наредбата за ОС* и посочените в решението мотиви преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие е, че инвестиционното предложение има вероятност да доведе до увреждане на природните местообитания, видовете и местообитанията им в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо” по директивата за опазване на природните местообитания поради което следва да бъде изготвен за оценка на степента на въздействия върху защитената зона.

При определяне на вероятността от засягане от реализирането на ИП на природни местообитания и местообитания на целевите за опазване в защитена зона BG0001001 „Ропотамо” животински видове са взети предвид резултатите и данните от *проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания”* и *„Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги“*, публикувани в *Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000* и предоставените графични файлове от МОСВ с границите на териториите в които са разпространени.

При изготвената оценка на въздействията по отношение на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на видове за референтни стойности са взети стойностите при научно описание на зоната, но не и преди ратифициране на договора за присъединяване към ЕС. При оценката на възможностите за възстановяване се оценява реалистичността на това изискване. Това означава, че където в миналото е имало трайно унищожаване на площи на местообитания, дори съгласно параметрите за благоприятен статус да се изисква възстановяване, такива трайно увредени площи без реални възможности за възстановяване не се включват в референтните стойности за площ и популация.

По отношение на параметрите за качество и състояние на местообитанията (параметри в рамките на критериите „структура и функции”) референтните стойности на параметрите се прилагат и спрямо вече съществуващи съоръжения. Така например въздействията от фрагментацията и унищожение на местообитанието в миналото от съществуващата инфраструктура са отчетени при оценката на кумулативните ефекти.

1. Анотация на инвестиционното предложение;

Инвестиционното предложение на „АРАПЯ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД е за Изграждане на ваканционно селище и КПС в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо

Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционно селище и КПС в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/”

Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК.

Инвестиционното предложение ще се реализира в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/. Номер по предходен план 557, квартал 1, парцел III. Имотът е с обща площ 8038 кв.м., с трайно предназначение на територията „урбанизирана“ и с начин на трайно ползване „за друг вид застрояване“ (съгласно представената скица).

На югозапад и северозапад и съгласно наличните в агенцията по кадастър данни УПИ III-357 граничи с ПИ 48619.10.660 и ПИ 48619.13.619 второстепенни улици, като улицата на северозапад е с положена настилка и служи за връзка със застроените с вилни сгради ПИ № 48619.9.569 и ПИ № 48619.9.613.

Фиг. 1-1 Разположение на УПИ III-357 спрямо 33 BG0001001 „Ропотамо”

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен на около 70м от акваториалната част на 33 BG0001001 „Ропотамо” от която е отделен чрез ПИ №48619.13.603 с отреждане за второстепенна улица, застроения ПИ № 48619.9.613, ПИ № 48619.13.602 с НТП „за друг вид озеленена площ“ в който при нашето посещение бе установено, че е депонирана почва с хумус за цветните лехи и частично засадена дървесна и цветна растителност и ПИ № 48619.10.613, площ заета от скали с НТП „за морски плаж Царево- Север 1“. Дейности в границата на 33 BG0001001 „Ропотамо” не се предвиждат.

Фиг.1-2. Поглед към прилежащата на 33 BG0001001 „Ропотамо” ивица

Реализирането на ИП се основава на база следните решения на компетентните органи и местната власт.

Издадено от директора на РИОСВ-Бургас Решение №291-ПР/2004 г. за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, с което е постановил да не се извършва ОВОС за инвестиционно предложение: „Изграждане на вилни сгради – 6 бр. в имот №013557, местност „Дядо Ильова бахча“ в землището на гр. Царево, община Царево, с възложители: Виктор Малеев, Васил Малеев, Васил Борисов, Надя Малеева, Владимир Малеев, Георги Любенов и Иванка Малеева.

- Решение БС-15-ЕО/18.09.2020 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, с което е постановил да не се извършва екологична оценка за: „ПУП-ПП за елементи на техническата инфраструктура извън границите на урбанизираните територии-обслужваща улица в м.”Дядо Ильова Бахча” с начало от четвъртокласен общински път Царево-Лозенец до ПИ № 48619.9.547 по КК на град Царево, общ. Царево”, с възложител: Община Царево. Парцеларният план е за улица, която ще обслужва застроените площи в тази част на местността „Дядо Ильова бахча“.

Актове на главния архитект на Община Царево:

- Разрешение за строеж №257/14.12.2004 г. на обект Ваканционно селище в УПИ III-557, кв.1 по действащ план на гр. Царево (нов номер на имота УПИ III-357);

- На 09.10.2017 г. виза за проектиране на ваканционно селище в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/ при спазване на следните градоустройствени показатели за зона Ок: Пзастр – 35 %; Кинт до 1,2; Поз мин. 40 %; Ккк до 10 м (3 ет). Визата е съгласувана от „ВиК“ ЕАД и „ЕР Юг“ ЕАД

- Становище с изх.№УТ-25-19/15.10.2021 г., съгласно което Решение №12 от 01-02.12.2004 г. за промяна на предназначението на 9400 кв.м. земеделска земя за неземеделски нужди, представляваща включително и УПИ III-357 по плана на местност

„Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/ не е изгубило правно действие съгласно чл.64а, ал.1 и §27 от ППЗОЗЗ

Заповеди на кмета на Община Царево:

- Заповед №РД-01-763/29.09.2004 г., с която одобрява проект за ПУП-ПРЗ за поземлен имот №013557, местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево;

- Заповед №РД-01-247/29.03.2007 г., с която одобрява проект за изменение на ПУП-ПРЗ за УПИ III-557, по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево.

Решение №12 от 01-02.12.2004 г. на Комисията по чл.17, ал.1, т.1 от ЗОЗЗ за промяна на предназначението на 9400 кв.м. земеделска земя за неземеделски нужди, включително и разглеждания терен. Решението не е изгубило правно действие съгласно чл.64а, ал.1 и §27 от ППЗОЗЗ (Становище с изх.№УТ-25-19/15.10.2021 г. на главния архитект на Община Царево).

Предвижда се стартиране на процедура по издаване на ново разрешение за строеж, по реда на раздел III от Закона за устройство на територията.

Настоящата разработка предвижда разполагането в рамките на имота на ваканционни селище от 10 самостоятелни еднофамилни жилищни сгради с канално-помпена станция (КПС).

Проектирани са два основни типа къщи – Тип 1 Едноетажна и Тип 2 Двуетажна. Тип 2 има две разновидности, различаващи се само по броя спални на втори етаж – Тип 2.1 с 4 спални и Тип 2.2 с 3 спални. В рамките на имота е предвидено и разполагане на преместваема будка за охрана, както и място за трафопост (при необходимост), като и двете са обект на допълнителен проект.

Към всяка от самостоятелните къщи е предвидено обособено дворно място, с по две или три паркоместа. Във всяко дворно място се предвижда басейн до 100 м³. За общо ползване от всички къщи са три паркоместа при будка за охрана и вътрешната алейна мрежа. До 4 от къщите достъпът е директен от външната улична мрежа – Къща №4 от улица на северозапад от имота, Къщи № 8, 9 и 10 от улицата на югоизток от имота. До останалите къщи достъпа е през вътрешно имотни алеи с вход от улицата на северозапад.

Фиг.1-3. Поглед към улицата за достъп към УПИ III-357 на североизток

Строителството ще се осъществи при следните градоустройствени показатели;

Плътност на застрояване (П застр.) - до **35 %**;

Интензивност на застрояване (К инт.) – до **1,2**;

Минимална озеленена площ (П озел.) - **40 %**;

Нкк до **10 м. (до 3 ет.)**;

Паркиране в имота

И двата типа къщи следват общ стил и материали. Цялостната визия е модернистична, обемите са чисти и ортогонални, покрива е плосък, скрит с бордове.

Таблица 1 -1 – Брой и площи на отделните типове къщи

	Брой в имота	ЗП	РЗП	1 етаж	2 етаж	Тераси на ниво терен
Къща Тип 1 (Т1)	3	170,59	216,27	170,59	-	45,68
Къща Тип 2.1 (Т2.1)	4	91,00	290,13	91,00	132,12	67,01
Къща Тип 2.2 (Т2.2)	3	91,00	290,13	91,00	132,12	67,01

Конструкцията на сградите е стоманобетонна и ще се изпълнява по класическите в строителството технологии. Водоснабдяването в сградите с вода за питейно-битови нужди

ще се осъществява от съществуващата водопроводна мрежа съгласно Договор от 09.03.2021 г. за включване към изграден от ТК „Арапя“ водопровод.

За захранване на новопроектираните сгради с електричество е издадено Становище №4452031/04.03.2021 г. от КЕЦ Приморско „ЕР Юг“ ЕАД, съгласно което присъединяването на обекта към електроразпределителната мрежа на „ЕРП Юг“ ЕАД може да бъде изпълнено при определени условия.

Генерираните от сградите битово-фекални отпадъчни води ще се включат в канализационната система на гр. Царево след сключване на договор с ВиК оператор. Тъй като ВиК мрежата в местност „Дядо Ильова бахча“ е частично и поэтапно изградена от частни възложители, настоящото инвестиционно предложение разглежда и изграждане на Канално-помпена станция за претласкване на отпадните води до съществуващия клон на канализационната мрежа и отведени в ПСОВ Царево.

Естеството на предвижданите дейности не предполага замърсяване на подземните и повърхностни води в района. Отделения при строителството хумусен пласт ще се складира на депо в обособена част и ще се използва за оформяне на зелените площи в съответствие с изискванията на чл 14 от Закона за опазване на земеделските земи. Генерираните по време на строителството отпадъци ще се събират и третират съгласно изготвения план за управление на строителните отпадъци, част от проекта. Изкопаните земни маси ще бъдат депонирани по направление определено от Община Царево.

2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху 33 BG0001001 „Ропотамо“;

За оценка на кумулативните ефекти в обхвата на разглежданото инвестиционно предложение е ползвана наличната в публичния регистър на РИОСВ Бургас информация относно плановете, програмите и проектите/инвестиционни предложения, реализирани или в процес на реализация до момента, попадащи на територията на 33 BG0001001 „Ропотамо“.

Таблица 2-1. Списък на процедурираните по реда на ЗБР/ЗООС планове, програми и проекти (ППП) на територията на 33 BG0001001 „Ропотамо“

№	Планове/програми	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	ПУП-ПРЗ за вилно строителство	Созопол	012367	3.897
2	ПУП-ПРЗ за вилно строителство	Приморско	054146	6.237
3	ПУП за обособяване на селищно образувание "Перла"	Приморско	047012, 046001, 047006, 047009 000446, 000363, 000283; 000274	
4	ЧИ на ПУП-ПРЗ за УПИ/ПИ 67800.12.296, м. Алепу,	Созопол	67800.12.296	4.377
5	План за интегрирано развитие на община Созопол за периода 2021-2027г.			
6	План за интегрирано развитие на Община Приморско за периода 2021 - 2027 г			
7	ПУП-ПП за трасе на гравитачна канализация,	Приморско	58356.4.813; 58356.65.86; 58356.65.87 и 58356.65.6	

Програма за опазване на околната среда на Община Приморско за периода 2021-2028 г. с Раздел Лечебни растения и Програма за управление на отпадъците на община Приморско за периода 2021 – 2028

Таблица 1-2. Списък на процедураните по реда на ЗБР/ЗООС инвестиционни предложения (ИП) на територията на ЗЗ ВГ0001001 „Ропотамо”

№	Инвестиционно предложение	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Изграждане на ваканционно селище	Приморско	054144	5.985
2	Сграда за курортни нужди	Созопол	012369	7.845
3	Сграда курортни нужди	Созопол	012235	2.990
4	Вилно селище	Созопол	012347	3.536
5	Изграждане на вилно селище	Веселие	103007	7.108
6	Изграждане на вилно селище	Веселие	103006	7.765
7	Изграждане на търговски център "Мастерхаус"	Приморско	004108, 004109, 004110	24.113
8	Ликвидиране на последствията от наводненията по река Церовска в района на с.Ново Паничарево	0	0	0
9	Изграждане на два шоурума за промишлени стоки и строителни материали	Приморско	58356.4.106	6.650
10	Брегоукрепване в северната част на гр. Китен, о	Китен,	37023.501.129, 37023.501.547, 37023.501.21, 37023.501.192, 37023.501.544, 37023.501.546, 37023.501.148 и 37023.501.151	6470
11	Локална пречиствателна станция за отвеждане на битови отпадъчни води от съществуващи сгради и отвеждащ колектор за пречистени води	Созопол	67800.47.71	

Съгласно наличната в публичния регистър на РИОСВ Бургас информация за всички планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, реализирани или в процес на реализация до момента, попадащи на територията на ЗЗ ВГ0001001 „Ропотамо” след реализирането им ще бъде застроена с цел жилищно, вилно строителство и обслужващи дейности част от защитената зона в размер на 80,503 дка.

В съседство с УПИ III-357 са застроени с вилни сгради сгради ПИ № 48619.9.569 и ПИ № 48619.9. 613., а на свер от тях е к-г Арапя, като влизащите в състава му имоти са реституирани и в по-голямата си част застроени. Всички застроени терени са разположени извън границите на ЗЗ „ Ропотамо“ и кумулатфект поради застрояване на части от защитената зона в резултат на реализираното строителство не се отчита.

Фиг. 2-1 Реализирано в съседство с УПИ III-357 Курортно строителство

3. Описание на елементите на ИП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи

Обхватът въздействия от дейностите по време на реализирането инвестиционното предложение и експлоатацията е извън границите на защитена зона BG 0001001 „Ропотамо“ като се очаква в случай на нерегламентирани дейности или природни стихийни бедствия да бъдат засегнати от реализирането на инвестиционното предложение само природните местообитания които се опазват в акваториалната част на защитената зона.

Елементите на инвестиционното предложение са:

10 самостоятелни еднофамилни жилищни сгради

10 плувни басейни

Канална помпена станция

Техническа инфраструктура, канализация, водопровод, трафопост, електрозахранване, улици, места за паркиране, подземна кабелна мрежа

Озеленяване;

Очакваните въздействия от елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи, очакванията могат да бъдат:

-промени в числеността на на видове, предмет на опазване, включително и птици;

-нарушения на структурата и функциите на защитената зона,

-трансформация на местообитанията, поради изчезване или навлизане на нови нехарактерни за тях растителни видове или промени в характеристиките на средата (замърсяване, хидроложки промени и др);

-замърсяване на крайбрежни и подводни морски местообитания;

Възможните въздействия, произтичащи от реализацията на инвестиционното предложение са оценени спрямо:

Обхвата по отношение местоположението му в зоната;

Фаза в процеса на реализирането в която е вероятно да възникнат;

- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

4. Описание на ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“;и местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана на инвестиционното предложение

ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“ е обявена със Заповед № РД 1042/17.12.2020г на МОСВ (ДВ бр 19 от 05.03.2021г.), изменена (увеличение на площта) с Решение на МС №564 от 30.07.2021г. (обн. ДВ, бр.64/03.08.2021г.).

ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“ обхваща ниските и полегати странични дялове на Странджа с нейните покрайнини, спускащи се в Черно море. Територията е слабо фрагментирана с малко постройки. Основното антропогенно въздействие е съществуващият път, който прекъсва важни екотони. Зоната включва обширни територии, покрити с дюни и малки площи облесени дюни между тях. Река Ропотамо образува след прокопаване и насипването на защитна буна красиво запазен естуар. Почти няма земеделски земи в зоната. Вътрешността е основно облесена.

Между н. Агалина и Маслен нос клифовият бряг е със средна височина 11.1 m, изграден от магматични скали. Морският бряг е разположен в централните части на неголемите заливи и е от два типа: лиманен тип - плаж Ропотамо и лагунен тип - плаж Дюни и плаж Аркутино. На морското дъно се наблюдават скални банки, изградени от вулканични скали, на разстояние от 600 m до 2200 m от бреговата линия, с относителна височина от 5 m до 12.5 m. На плажовите ивици и подводния брегови склон преобладават среднозърнести пясъци. Между Маслен нос и н. Царево брегът е изграден от метаморфозирани утаечни скали, варовити пясъчници и варовик (полуостровите Приморско и Китен). Преобладава клифовият бряг със средна височина 11 - 13 m. Акумулативният бряг е лиманен тип - обхваща плажовете Приморско, Атлиман и Китен, и лагунен тип при плаж Стамополо. Скалното дъно, изградено от варовити пясъчници и мергелно-варовит комплекс, се разкрива непосредствено пред брега за абразивния тип бряг и достига от 600 m до 2200 m от бреговата линия. Скалните банки имат височина над морското дъно от 3 m до 10 - 15 m и достигат дълбочина до -40 m. На плажа и подводния брегови склон преобладават среднозърнести пясъци.

Точните граници, списъкът на имотите, които обхваща защитената зона и предмета на опазването и са вписани в Заповед № РД 1042/17.12.2020г на МОСВ и Решение на МС №564/30.07.2021г.

Съгласно тази заповед защитената зона е обявена за постигане на следните цели:

Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, на заповедта за обявяването ѝ, местообитанията на посочените в т. 2.2 от заповедта видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на

благоприятното им природозащитно състояние в Черноморския биогеографски регион;

Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 1150*, 1530*, 2110, 2120, 2130*, 2180, 2190, 6220*, 62A0, 6430, 91E0*, 91F0, 91M0 и 92A0;

Подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и Леопардов смок (*Elaphe situla*);

При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, от заповедта за обявяването на зоната, местообитания на посочени в т. 2.2 от заповедта видове и техни популации.

Целите на защитената зона са определени съобразно важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете по т. 2 от заповедта за обявяването ѝ в Черноморския биогеографски регион, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

Предмет на опазване;

Предмет на опазване в защитената зона BG0001001 „Ропотамо“ съгласно заповедта за обявяването ѝ са включени:

Типове местообитания местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)

- 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- 1130 Естуари;
- 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
- 1150 *Крайбрежни лагуни;
- 1160 Обширни плитки заливи;
- 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове);
- 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси;
- 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*;
- 1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени;
- 1410 Средиземноморски солени ливади;
- 1530 *Панонски солени степи и солени блата;
- 2110 Зараждащи се подвижни дюни;
- 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни);
- 2130 *Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни);
- 2180 Облесени дюни;
- 2190 Влажни понижения между дюните;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*;

- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);
- 6220 * Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*;
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове;
- 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*;
- 8330 Подводни или частично подводни морски пещери;
- 91AA * Източни гори от космат дъб;
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*(*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*);
- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа;
- 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*;
- 92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (*Nerio-Tamaricetea* и *Securinegion tinctoriae*);

Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие:

Бозайници:

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Рис (*Lynx lynx*), Афала (*Tursiops truncatus*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*);

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Леопардов смок (*Elaphe situla*);

Риби:

Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*), Резовска брияна (*Alburnus schischkovi*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Виюн (*Misgurnus fossilis*);

Безгръбначни:

Еднорог болбелазмус (*Bolbelasmus unicornis*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Бръмбар рогач (*Lucanus*

cervus), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*), Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), *Dioszeghyana schmidtii*, *Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), Анизус (*Anisus vorticulus*), Бисерна мида (*Unio crassus*);

Съгласно заповедта на МОСВ в защитената зона се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, езера, блата и други естествени водни обекти, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване в защитената зона;
- увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни извън активната плажна площ освен в случаите на премахване на инвазивни и неместни видове, като и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
- използване на дънни тралиращи и драгиращи средства, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната;
- изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- разораване и залесяване на поляни и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания предмет на опазване в зоната освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;
- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания в ключени в предмета на опазване на защитената зона; забраната не

се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

- употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици, тръстикови масиви, крайбрежна растителност и площи със суха растителност;
- извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете включени в предмета на опазване в защитената зона;
- добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
- паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Горските типове природни местообитания по т. 2.1 се стопанисват в съответствие с разпоредбите на глава четвърта от Наредба № 8 от 5.08.2011 г. за сечите в горите (ДВ, бр. 64 от 2011 г.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната

агенция по горите.

В границите на защитената зона се препоръчва:

- поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години, като ливада, пасище или мера;
- промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;
- изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери, ливади и местообитанията предмет на опазване в защитената зона от разпространението на нежелана растителност – рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета), публикуван на интернет страницата на МОСВ;
- възстановяване и поддържане на затревени площи, като такива с висока природна стойност чрез: – косене ръчно или с косачки за бавно косене от центъра към периферията или от единия край на площта към другия с ниска скорост, като окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела; – паша, като се поддържа гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва пашата, от 0,3 до 1 ЖЕ/ха;
- създаване на площи, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, на каменни купчини и малки водни площи след предварително съгласуване с РИОСВ – Бургас; 1
- подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове);
- предотвратяване на дифузното замърсяване в природно местообитание с код 1150*;
- намаляване на въздействията от селското стопанство (преизпасване) върху местообитание с код 1530*;
- намаляване на въздействието от инвазивни видове върху местообитание 92A0;
- запазване и където е уместно, възстановяване на типово специфичните хидроморфологични условия в природни местообитания с кодове 1150*, 2110, 2120, 2130*, 91E0*, 91F0, 92A0, както и подобряване на видовия състав на природно местообитание с код 91F0;
- насърчаване на устойчивото управление на горите чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност, ограничаване на употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита;
- прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни;
- поддържане на поне 10 % от общата площ на горските типове природни

местообитания по т. 2.1 в защитената зона като гори във фаза на старост

Реализирането на ИП не е в противоречие с наложения със заповедта за обявяването на защитената зона режим и наложените забрани.

5. Описание и анализ на степента на въздействие от реализирането на ИП, върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0001001 „Ропотамо”;

За оценка на въздействията върху типовете природни местообитания и видовете, които се опазват в защитената зона е използвана 5 степенна скала (от 1 до 5) като най-ниската степен на въздействие, която е едва различима и се приближава до ситуация, „без промяна“ е приета като незначителна 1, а най-високата като „много висока -5“.

Степен	Описание на въздействията
Много висока -5	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено критерий от площта на включените в зоната местообитания/ численост на видовете са се запазили по-малко от 20%
Висока -4	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Средна 3	Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Ниска 2	Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/модел. Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Незначителна 1	Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна".

	Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
--	--

При определяне на окончателната степен на въздействие в резултат на анализирането на няколко различни въздействия върху видовете предмет на опазване в защитените зони е взета под внимание тежестта на въздействието, или до колко е възможна промяна на числеността на популацията на вида и това ще доведе ли до изчезването му от защитената зона.

5.1.Описание и анализ на въздействието от реализирането на ИП върху типове природни местообитания и видовете – предмет на опазване в защитена зона BG0001001 „Ропотамо“;

5.1.1. Върху типове природни местообитания;

В предмета на опазване в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“ съгласно заповедта с която е обявена са включени 34 природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43 ЕЕС. Включените в предмета на опазване в защитената зона типове природни местообитания обхващат следните основни групи: гори – 8 типа природни местообитания, крайбрежни и халофитни местообитания (13 типа) с причислени към тях стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium* и подводни или частично подводни морски пещери, крайбрежни пясъчни дюни (5 типа); естествени и полуестествени тревни формации (4 типа), (скални местообитания (2 типа), сладководни местообитания (2 типа).

Територията на която ще се реализира ИП (УПИ III-357 ПИ № 48619.13.601) е разположена на около 70м от границите на акваториалната част на защитената зона и на повече от 5км от най-близко разположените типове природни местообитания, които са представени в сухоземната част на защитената зона. Поради разположението им на разстояние многократно по-голямо от обхвата на възможните от реализирането на ИП въздействия те не се разглеждат в анализа на възможните въздействия, като по-долу ще бъдат разгледани само тези в бреговата и акваториалната част на зоната и очакваните въздействия.

При анализът на въздействията на морските местообитания е използвана предложената матрица в ръководството на Европейската комисия „Основни насоки за създаване на мрежа Natura 2000 в морската среда. Прилагане на директивите за местообитанията и за птиците”, достъпно на www.ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/marine/docs/marine_guidelines_bg.pdf

От гледна точка на Международната конвенция на ООН по морско право [UNCLOS, член 1.1(4)], „замърсяване на морската среда“ означава „привнасянето от човека, пряко или косвено, на вещества или енергия в морската среда, включително и в естуарите на реките, което води или би могло да доведе до такива пагубни последици, като увреждане на живите ресурси и живота в морето, опасност за здравето на човека, възпрепятстване на морските дейности, включително риболова и всяко друго правомерно използване на морето, неблагоприятна промяна в качеството на морската вода с оглед на нейното използване и влошаване на условията за отдих“.

Заплахи за морските местообитания са следните дейности (ЕК, 2007), водещи до по-долу посочените влияния:

Замърсяване: Замърсяване с течни химически източници (химически, ядрени, биологически), органически и минерални отпадъци (драгиране)

Изследване и добив на минерални ресурси: нефт и газ, пясък, чакъл

Риболов, аквакултури, отглеждане, свързани с дънно тралене, улов на ракообразни/драгиране, събиране на биогенни структури или използване на плаващи мрежи, грибове, въдици или други уреди

Корабоплаване, мореплаване, корабоплавателна инфраструктура

Военни дейности: маневри, изследвания, отпадъци

Строителни дейности: крайбрежни и морски, включително тръбопроводи, нефтена инфраструктура, прокопаване на канали и вятърни паркове

Туризм, развлекателно мореплаване и морски спортове

Влияние на човешките дейности:

Физическо:

Отстраняване и изменение на субстрата, мътност, наноси и тиня

Изхвърляне на отпадъци

Изменения в характеристиките на водата (температура, соленост, течение)

Химическо:

Замърсяване с органични съединения (пестициди) тежки метали, въглеродороди, ядрени отпадъци

Увеличаване на органичната материя, промени в хранителната среда (крайбрежни битови отпадни води, замърсяване на водата в реките, селскостопански отточни води, еутрофикация на близо разположени зони)

Биологическо:

Премахване на желани и нежелани видове

Физически увреждания на видовете (включително отмиване)

Преместване (изместване) на видове

Промени в популациите или в структурата на съобществата; динамика

Внасяне на патогенни микроорганизми и паразити

Внасяне на неместни видове и генетично модифицирани организми

Реализирането на ИП не е пряко свързано с по горе посочените влияния- химическо, физическо и биологическо. С реализирането на ИП не се предвиждат дейности в морска среда, промени в пристанищната инфраструктура, дейности свързани с развитието на риболова, корабоплаването и аквакултурите. С реализирането на ИП се предвижда застрояване на територия, разположена извън границите на защитената зона, а крайбрежната ивица с НТП „морски плаж Царево- Север 1“ е отделена чрез 30 метров водна площ с възможности за къпане от акваториалната част на защитената зона. Териториите с рекреационни функции – съществуващи и нови към които се числи и морски плаж „Царево- Север 1“ са определени съгласно нормата на чл. 27, ал.2 от Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. С реализирането на ИП не се предвижда заустване на води (пречистени или непречистени) в акваторията на Черно море, тъй като начинът на заустването им е предварително съгласуван при изготвянето на инвестиционния проект. По тези причини въздействия върху морските местообитания в резултат на реализирането на ИП поради заустване на води в Черно море не се разглеждат. Във връзка с по-горното експертното заключение на авторите на ДОСВ е, че типове природни морски местообитания 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини; 1130 Естуари; 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи,

които не са покрити или са едва покрити с морска вода; 1150 *Крайбрежни лагуни; 1160 Обширни плитки заливи; 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове); 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси ще останат незасегнати от реализирането на ИП.

В защитената зона се опазват 7 типа крайбрежни природни местообитания:

1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*;

1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени;

2110 Зараждащи се подвижни дюни;

2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни);

2130 *Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни);

2180 Облесени дюни;

2190 Влажни понижения между дюните;

С реализирането на ИП очакваните въздействия върху всяко едно от тях ще бъдат следните:

1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*

Местообитанието е установено там където в съседство с акваториалната част на защитената зона бреговата ивица завършва със струмни морски скали. Най-близко установените полигони в които е представено местообитанието са разположени на около 5км на север от предвидения за реализирането на ИП терен. Местообитанието е разположено на разстояние по-голямо от обхвата на възможните въздействия, поради което отрицателни въздействия изразяващи се в унищожение, увреждане, фрагментация и трансформация в друг тип не се очакват. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени;

Местообитанието е разположено в райбрежаната част на защитената зона на разстояние по-голямо от обхвата на възможните въздействия, поради което отрицателни въздействия изразяващи се в унищожение, увреждане, фрагментация и трансформация в друг тип не се очакват. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Нашите наблюдения на място и Писмо № ПД-1060(6)/23.11.2022г. на РИОСВ Бургас не установяват, че в предвидения за реализирания имот и в съседство попадат морски дюни. Най-близко до него разположената сухоземна част от защитената зона е на север от с. Лозенец в съседство с плаж „Корал“ на около 5 км, където са установени дюнни местообитания. За обитателите на сградите в предвиденото ваканционно селище предпочитани за ползване като най-близко разположени ще бъдат плажовете „Арапя“ и „Царево-Север1), до като плаж Корал остава извън предпочитанията им, а като вариант при високи вълни или други причини ще бъдат и предвидените плувни басейни. Както преки така и косвени отрицателни въздействия върху природни местообитания 2110 Зараждащи се подвижни дюни, 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни), 2130 *Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни), 2180 Облесени дюни и 2190 Влажни понижения между дюнитене се очакват.

5.1.2. Върху видовете – предмет на опазване;

Предмет на опазване в защитената зона са 16 вида бозайници, 6 вида влечуги, 2 вида

земноводни, 5 вида риби и 12 вида безгръбначни. Защитената зона е обявена по директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и в предмета на опазването ѝ съгласно Заповедта с която е обявена няма включени местообитания на птици които се опазват в нея и такива не се разглеждат в по-долу направения анализ. Реализираното в миналото строителство както и състоянието на растителната покривка не позволяват подържане на популации с висока численост на птици, предмет на опазване в най-близките защитени зони, обявени по Директивата за опазване на дивите птици. Теренът е урегулиран с начин на трайно предназначение на територията „Урбанизирана“ и НТП „за друг вид застрояване“ поради което наличната в него растителност не подлежи на опазване съгласно българското природозащитно законодателство и въздействия върху растителната покривка в ДОСВ не се разглеждат.

Въздействията върху всеки един вид от включените в предмета на опазване на ЗЗ Ропотамо“ ще бъдат следните.

Европейски вълк (*Canis lupus*)

Биологични особености:

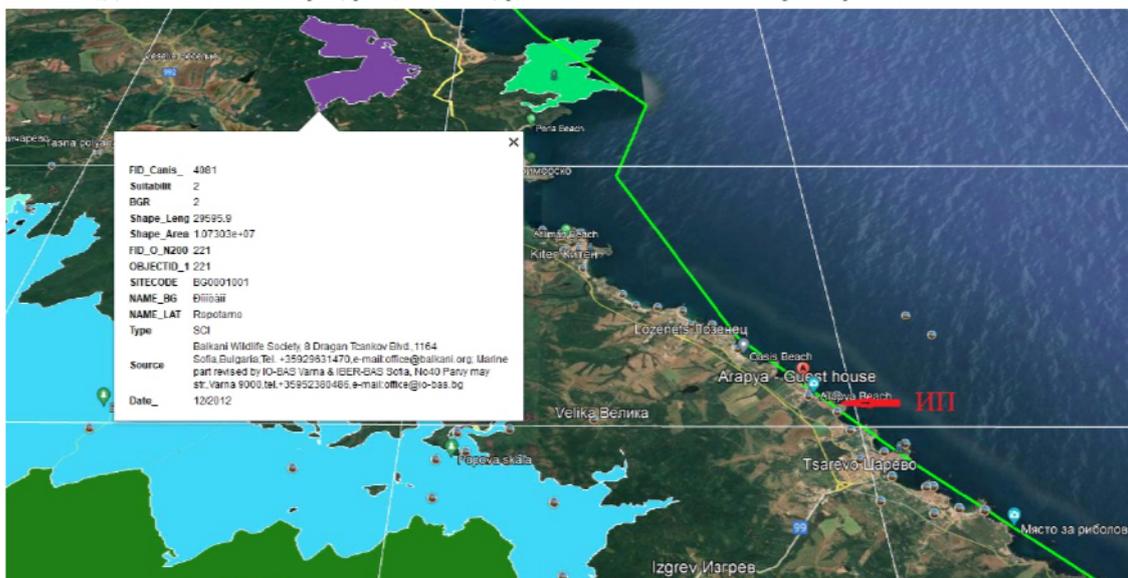
Хищен бозайник от семейство кучета. До като през 1994 г. популацията му в България е била около 400 индивида през последните 15 години се наблюдава възход и сега е около 2000 индивида. Обитава предимно по-високите гористи места в планините, но в Северна България слиза и в равнинните гори, като предимно по-младите слизат в по-ниските места. Води скрит начин на живот, като предимно през нощта излиза да си търси храна. През брачния период вълците избират закътано и усамотено място по-високо в планината и близко до вода-поток, езеро, река.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр на защитената зона същата се обитава от 1 индивид. Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), една семейна двойка обитава зоната и съседните подходящи за вида територии с размер на глутницата (зимен период) от 4 до 6 индивида. Площта на подходящите местообитания е 26790 дка. Липсват местообитания, подходящи за сърцевинна зона (такива има в съседната, ЗЗ Босна).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, в изследвания район (200 m буфер около границата на предвидената за реализирането на ИП територия) няма потенциални местообитания на вида.

Фиг. 5.1.1.2-1 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на европейския вълк (*Canis lupus*)

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, в изследвания район (200 m буфер около границата на предвидената за реализирането на ИП територия, която е разположена извън границите на защитената зона) няма потенциални местообитания на вида. Източната им граница преминава на около 1км на запад на от пътя П-99 Созопол – Приморско

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на имота) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Видра (*Lutra lutra*)

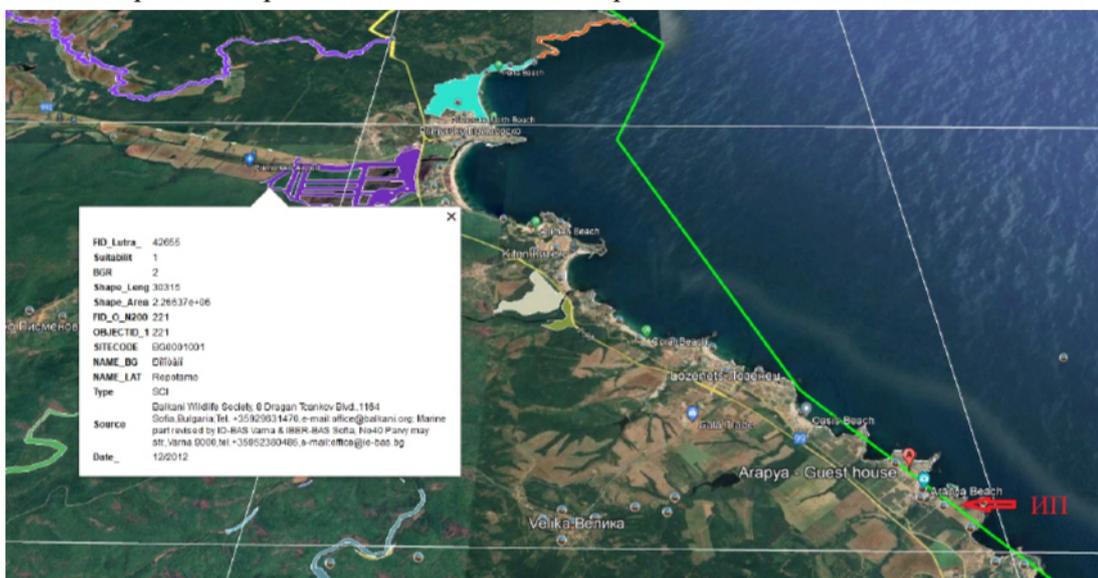
Биологични особености:

Бозайник от семейство Порови, чийто начин на живот изключително е свързан с водни басейни. Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 15-20 км, със старици и изобилна крайбрежна растителност – лонгози, елшащи и тръстики (ниски брегове), разнообразна и обилна рибна фауна, изобилие от раци, жаби, гръбначни, мекотели.

Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски. Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от плячката, като спомагателна храна лови ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя плячката до 4 m дълбочина (Големански 2011).

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*) които водят до намаляване на числеността ѝ (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 2.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
 - 2.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
 - 2.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
 - 2.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
 - 2.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.
 - 2.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
 - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
 - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
 - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.
 - 2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).
 - 2.6. Интерес към органи от тялото със знахарска цел. Значимост ниска.

Фиг. 5.1.1.2-2 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на видрата (*Lutra lutra*)

Оценка на популацията в зоната.

По данни от стандартния ѝ формуляр зоната се обитава от 27 индивида. Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), относителната численост в зоната е 0.3

инд./км. Изчисления капацитета на зоната е 27 индивида, но вероятно е по-голям. Площта на потенциалните местообитания е 13457.7 дка.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, в изследвания район (200 m буфер около границата на предвидената за реализирането на ИП територия) няма потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на имота) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Биологични особености:

Видът е нощно животно и през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни които разширява. Живее на открит и сух терен. До голяма степен разпространението на пъстрия пор на дадена територия зависи от наличието на колонии от лалугери, които представляват основния му хранителен ресурс. Обитава мозаечно равнини, котловинни полета, безлесни терени в полупланински райони. По-често се среща в Североизточна и Югоизточна България и във високите полета на Западна България. Обитава ливади, пасища, каменисти терени, пустеещи земи, включително по речни долини, суходолия, каньони. Установяван е и в обработваеми площи, овощни градини, вкл. крайнини на населени места. Предпочитани са местата с едри колониални гризачи. Основна плячка – лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели. Ловната му територия е от 10 до 100 ха. Скитащ в границите на територията си, и обикновено използва дадено укритие само веднъж. Разгонването е основно през април - юни. Бременността е 8 - 11 месеца (с латентен период). Ражда средно 4 - 5 малки от януари до май (Големански 2011, Gorsuch and Lariviere 2005, Macdonald and Barrett 1993, Murariu et al. 2009).

Основните заплахи за вида са увреждане на местообитанията поради западане на пашата и коситба, захрастяване на пасищата и ливадите, пожари, химизация фрагментация и изолация на популациите, изчезване на лалугерите и едрите гризачи с които се храни, основно лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели (Спасов, Спиридонов, 1993) и използването на родентициди. Видът е активен през

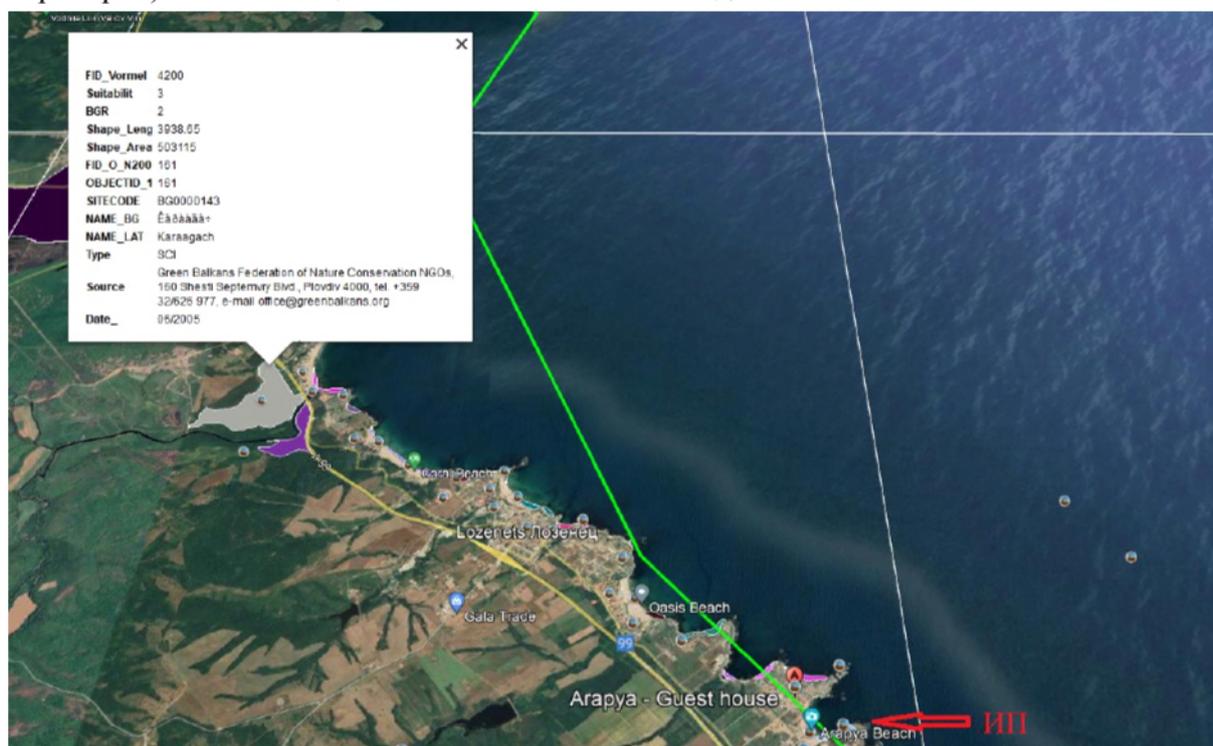
нощта, а през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни, поради което директни срещи с човека са много редки. Превръщането на пасища с лалугерови колонии в лозя е друга причина за влошаване състоянието на хранителната база през последните години.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е наличен, без числени данни за популацията ѝ. По данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени находища на вида. Площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 15001 дка.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, в изследвания район (200 m буфер около границата на предвидената за реализирането на ИП територия) няма потенциални местообитания на вида..

Фиг. 5.1.1.2-3 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на пъстрия пор (*Vormela peregusna*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на имота) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Рис (*Lynx lynx*)

Биологични особености:

Приет е за изчезнал в началото на 40-те години на миналия век. След 1985 г. зачестяват съобщения за появата му в Средна Стара планина, Рила, Западни Родопи (Добростан и Дъбраш), Дунавска равнина и Лудогорие, Ропотамо, Странджа, Западни гранични планини. Наблюдаван (2000) южно от с. Стакевци, Западна Стара планина. В същия район присъствието му е доказано през 2004 - 2005 г. и в Осогово - 2009 г.. Очевидно тези рисове са част от формиралата се през последните 20 - 25 години в Източна Сърбия популация от саморазселили се от Карпатите животни, наброяваща към 30 индивиди. Обитава просторни горски масиви в планините. Предпочита стари естествени гори и скалисти места; ловува също в клековата и алпийската зона. Разгонването е през февруари - март. Малките, най-често 2 - 3, се раждат през май - юни. В търсене на ловна територия и на партньор младите животни, както и възрастните при оредяване на популацията или липса на храна, се срещат в нетипични места и извършват далечни странствания. Очаквана индивидуална територия в наши условия - 3000 - 10000 ha. Основна плячка са сърните, младите диви свине, зайците. Хранителният спектър включва още кошути и млади елени, кокошеви птици, гризачи. Напада също селскостопански животни. Вълкът е главният му конкурент и неприятел (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр няма числени данни за популацията, а размерът ѝ е отбелязан, като е посочено, че тя е налична (P). Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната и в близост до нея има две по-достоверни регистрации на вида (по литературни данни). Площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 8408 ха (87,82% от площта на зоната). При моделирането на потенциалните местообитания на вида не са взети предвид също така близостта на населените места, курортите и пътната инфраструктура, които се избягват от всички едри хищници. По-вероятно е наличието на пригодни за риса местообитания на територията на резерват Ропотамо и в района на язовир Ясна поляна.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на имота) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Прилепи:

Местообитанията с които е свързан жизненият цикъл на прилепите се разделят функционално на следните типове от гледна точка на съвременната консервационна биология:

убежища (roosts) – местообитания в които прилепите прекарват периодите на покой (почивка през деня и нощта, зимен сън) и в които се осъществяват размножението, отглеждането на малки и копулацията.

хранителни (ловни местообитания) (foraging habitats) -местообитания в които ловува летателни птици (flyways)-местообитания по които прилепите преминават по пътя от убежището до ловната територия (commuting flyways/flypaths) и или по пътя от едно убежище към друго по време на сезонните миграции (migratory flyways)

По отношение на убежищата видовете прилепи в България са разделени на две големи групи (по Иванова 2005)

1. Пещеролюбиви: obligatno пещеролюбиви -целогодишно обитават само подземни убежища и **факултативно пещеролюбиви** -размножават се основно в подземни убежища, но могат да се размножават и в друг убежища (най-често различен тип постройки)

2. Не-пещеролюбиви: характерно е че един вид използва различен тип убежища през различните сезони:

скални- през лятото обитават цепки в скалите, данни за зимуването им почти липсват, често и синантропни;

горски през лятото обитават хралупи/или различни части на стари дървета; зимуват най-често в подземни убежища;

синантропни- през лятото обитават различен тип постройки; зимуват най-често в подземни убежища

В по-долу представената таблица са посочени местообитанията на видовете прилепи предмет на опазване в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“ по отношение на убежищата.

Различните видове убежища са отбелязани както следва

З зимно

Л лятно

Р размножително.

Таблица №5.1.2. Местообитания на видовете прилепи, предмет на опазване в ЗЗ ВГ0001001 „Ронотамо“

Вид	Подземни убежища	Хралупи	Цепки в скалите	Сгради
Пещеролюбиви				
облигатно				
Остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	Л; Р; З			Л
Дългопръст нощник (<i>Myotis capaccini</i>)	Р,З	-	-	-
Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	Л; Р; З			Л
Южен подковонос (<i>Rhinolophus euryale</i>)	Р,З	-	-	-
Дългокрил прилеп (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	Р,З	-	-	-
Факултативно				
Трицветен нощник (<i>Myotis emarginatus</i>)	Л; Р; З			Л; Р
Малък подковонос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Р,З	-	-	Л, Р
Голям подковонос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	Л; Р; З			Л; Р
Не- пещеролюбиви				
Горски				
Широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)	З	Л	(Л)	-
Дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)	З	Л; Р	(Л)	

От представените в таблицата данни могат да се направят следните заключение по отношение на убежищата на прилепите предмет на опазване в защитената зона.

Всички видове прилепи предмет на опазване в защитената зона ползват за зимуване подземни убежища.

Представените в стандартния формуляр видове, без широкоухия прилеп (*Barbastella barbastellus*) и дългоухия нощник (*Myotis bechsteinii*) използват за размножение също подземни убежища.

Малкият подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), който е факултативно пещеролюбив прилеп използва като размножителни и летни убежища постройките (подпокривни пространства и стари необитаеми постройките)

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*), който е горски прилеп използва като летни убежища хралупи в стари дървета и цепки в скалите. Спад в числеността на обитаващите защитената зона прилепи или пълното им изчезване е възможно поради следните въздействия;

Преки въздействия:

Избиване, прогонване и безпокойство в убежищата поради невежество и суеверия.

Палене на огън в привходни части на пещерите; влизане с факли в пещерите;

Иманярска дейност в пещерите, свързана с чести посещения, шум и прогонване на прилепите.

Прогонване и избиване на прилепи в постройки при ремонтни дейности.

Унищожаване на убежища:

Изсичане на стари гори и единични хралупати дървета.

Унищожаване на скални венци и пещери при разработване на кариери, строежи на пътища и др.

Използването на пещерите като бунища или за стопански цели - кошари, мандри, гъбарници и др.;

Каптирането на водни пещери и затварянето на изходите им.

Превръщането на пещерите в туристически обекти.

Унищожаването на убежища в постройки при извършване на ремонтни дейности.

Препятствия и унищожаване на летателните пътища и коридори

Баристри: вятърни паркове, изградени на миграционни пътища;

Промяна на ориентирите - промяна на „линейните” елементи на ландшафта;

Резултатите по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” дават следните данни за състоянието на прилепната фауна в защитената зона и позволяват да бъдат прогнозираны въздействията върху всеки един вид които ще бъдат както следва:

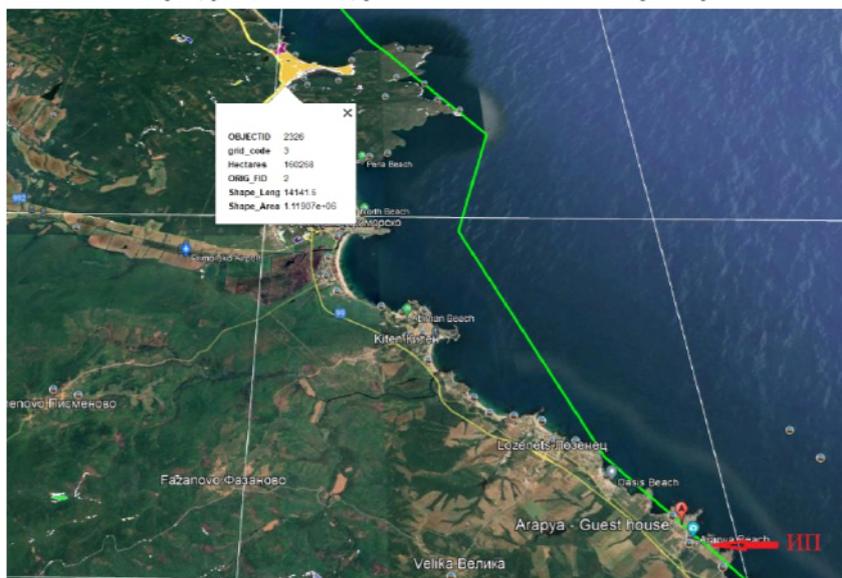
Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Биологични особености:

Широко разпространен вид в цялата страна. Среща се в планините до 1500 м. н.в. Пещерен вид, свързан предимно с богати на растителност карстови райони, разредени гори, паркове и др. Среща се често и в населените места. Ловува в близост до убежищата си – до 5 км. Лети относително ниско и ловува над сушата, водната повърхност и в скални райони. Относително социален вид, но през лятото мъжките се отделят и живеят поединично. Летните убежища са най-разнообразни: постройки, мазета, изкуствени галерии, пещери и т.н. Зимува поотделно или на редки групи с разстояние между отделните индивиди. Храни се с летящи насекоми. Формира размножителни групи през май-юни (Големански 2011, Попов & Седефчев 2003).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък вид (R) с численост 11 – 50 индивида. При полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната е установено едно зимно находище на вида - два екземпляра в трафопост близо до яз. Ясна поляна. Съществуват литературни данни за още едно находище, в изоставени постройки на резиденция “Перла”. Площта на потенциалните ловни местообитания на вида в зоната е 1728.2 ха.

Фиг. 5.1.1.2-4 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на малкия подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Биологични особености:

В България е обикновен и често срещан вид в цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 500 m н.м.в. Обитава предимно карстови

райони, обрасли с дървесна и храстова растителност. Използва различни подземни убежища (пещери, изкуствени галерии, бункери, катакомби), мазета и тавани на жилищни постройки. Често големите подковоноси обитават едно и също убежище заедно с други пещеролюбиви видове. Големият подковонос се храни в радиус от 2 до 10 km от убежището като използва открити пространства, крайнини на горички, храсталаци, ливади, често в близост до водни площи. В хранителния спектър преобладават едри твърдокрили (*Coleoptera*) и пеперуди (*Lepidoptera*, особено сем. *Noctuidae*) и в по-малка степен ципокрили (*Hymenoptera*) и двукрили (*Diptera*). През лятото големите подковоноси използват алтернативни убежища и хранителни местообитания в радиус от около 15 km от лятното убежище. От средата на април до края на май женските формират размножителни колонии. Тяхната численост достига от няколко десетки до 700 екземпляра. Раждането на малките става в периода 1-25 юни, рядко по-късно. Зимува поединично или в колонии, които могат да достигнат от 50 до 600-800 екземпляра. Почти във всяка българска пещера през зимата могат да бъдат наблюдавани един до няколко зимуващи големи подковоноси. В България, големият подковонос не извършва далечни миграции. Сезонните придвижвания между летните и зимни убежища са на разстояние от 20 до 95 km (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я, зимуващ и размножаващ се вид с численост на зимуващите от 1 до 500 индивида и размножаващите се от 500 до 1000 индивида. Видът е установен в общо 4 находища, като най-значимо е това в изоставения хотелски комплекс „Перла 2”, където е регистрирана и максималната численост в лятна колония от около 1200 екземпляра. Досега в находищата за зимуване са били установени 21 екземпляра. Съгласно пространствените данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) площта на потенциални местообитания е 472,3 ha (3,7% от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е 1253 ha (9,8% от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е 817 ha (6,4% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Фиг. 5.1.1.2-5 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на големия подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Биологични особености:

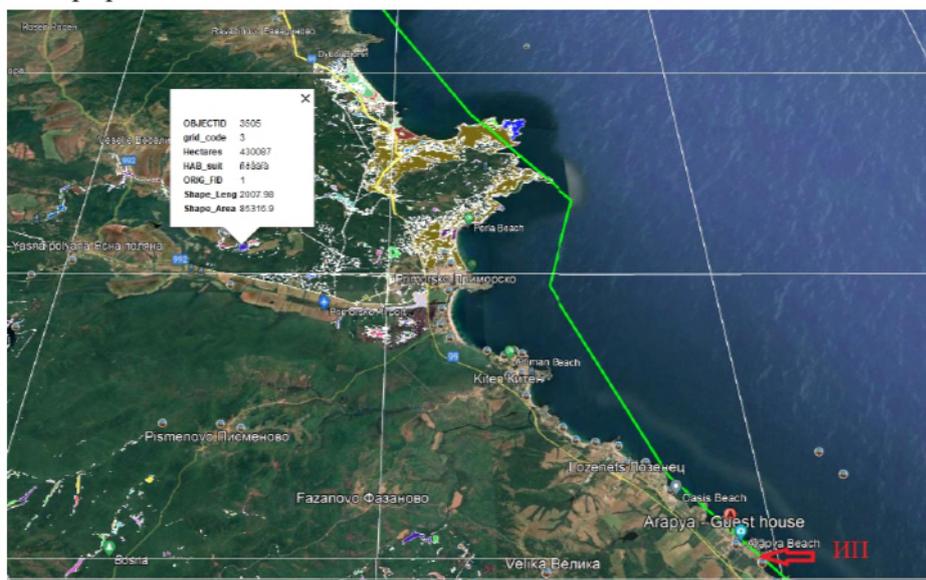
Най-широко разпространеният и най-многоброен от трите вида „средни“ подковоноси на територията на страната. Известен е от над 100 находища, като повечето от тях са между 0 - 700 m н.в., но има зимни убежища и на по-голяма височина. Срещаемостта му намалява на юг. Обитава гористи равнинни карстови райони в близост до вода. Почти изцяло е свързан с пещерите, но в некарстови райони през лятото се заселва и в постройки. Храни се главно с нощни пеперуди. „От известните до момента размножителни колонии 18 са в естествени пещери и една в подземни тунели на постройка. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимните колонии са многочислени – в пещери и по-рядко

изкуствени галерии. Не мигрира на далечни разстояния, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимни убежища (10 - 60 km) (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като размножаващ се вид с численост от 501 до 1000 индивида.

Съгласно пространствените данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) площта на потенциално най-благоприятните местообитания е 298,5 ha (2,3% от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е 1086 ha (8,5% от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е 615 ha (4,8% от площта на защитената зона). Общата оценка на природозащитното състояние на вида в защитената зона е благоприятно.

Фиг. 5.1.1.2-6 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на южния подкованос (*Rhinolophus euryale*)

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение.

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Биологични особености:

Най-често е установяван в Централна и Западна Стара планина и в Западните Родопи. Най-много убежища са установени над 500 m н.в. В по-ниските части са регистрирани единични индивиди (Кресненски пролом; с. Жернов, Плевенско; Черноморец, Бургаско). Най-предпочитани са влажните горски местообитания в среднопланинския пояс (700 - 1400 m н.в.). През зимата е намиран поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите при температури около 0 - 2 °С. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища (например цепнатини в скали). Вероятно се размножава в повечето от установените находища в планините, но засега липсват конкретни данни. Единственото сигурно сведение за размножаване у нас е в лонгоза на р. Камчия. Извършва локални миграции, които рядко надвишават 50 km. Липсват данни за хранителния спектър в България. В Централна Европа се храни с дребни нощни пеперуди и мухи (Големански 2011).

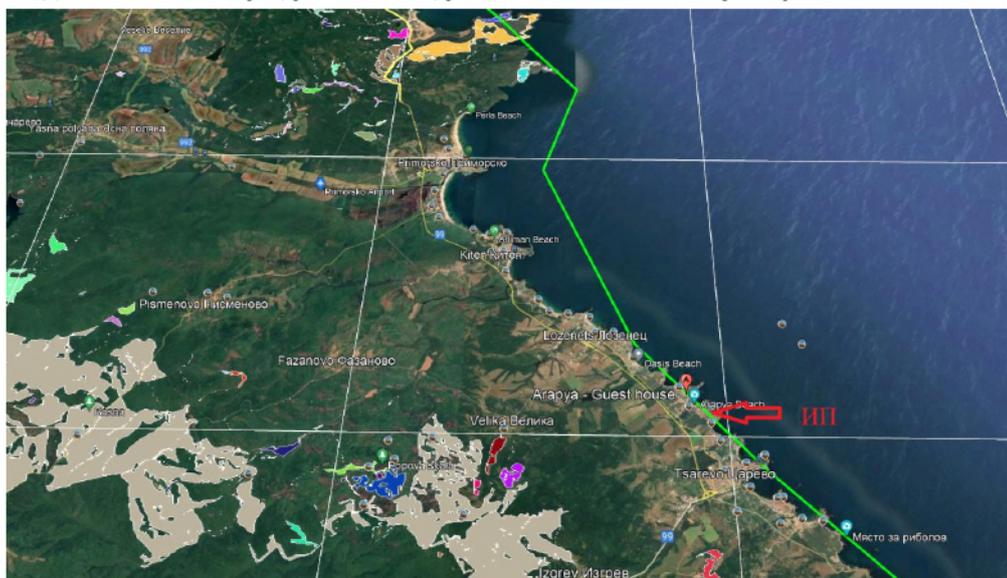
Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като много рядък (V) с численост на популацията му 11-50 индивида. Оценка на популацията в защитената зона

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен. Чрез моделиране посредством софтуера MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания в зоната която е 213.6ха. Потенциалните ловни местообитания включват горски площи между с. Ново Паничарево и Зеленковска река в западната част от защитената зона и стопанисваните от ДДС Ропотамо гори между пътищата Приморско- Созопол, Приморско - Ясна поляна и територията на резерват Ропотамо.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Фиг. 5.1.1.2-7 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на широкоухия прилен (*Barbastella barbastellus*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*)

Биологични особености:

Бехщайновият нощник е обитател на стари широколистни и смесени гори. Известен е от 63 находища у нас, в планините до 1650 m н.в. Най-голяма е концентрацията на находища в пояса 0-300 m (24 находища, 42%) и в пояса 301-600 m (12 находища, 21%). Най-голям брой индивиди са установени в буквите и смесени гори в пояса 800-1450 m. Горите с преобладание на цер (*Quercus cerris*), полски ясен (*Acer campestre*) и по-рядко от обикновен габър (*Carpinus betulus*) или източен бук (*Fagus orientalis*) в Странджа са предпочитаните местообитания в низинните находища на вида у нас. Липсват данни за зимуването на вида в България. Видът е известен като стационарен и у нас не е известно да

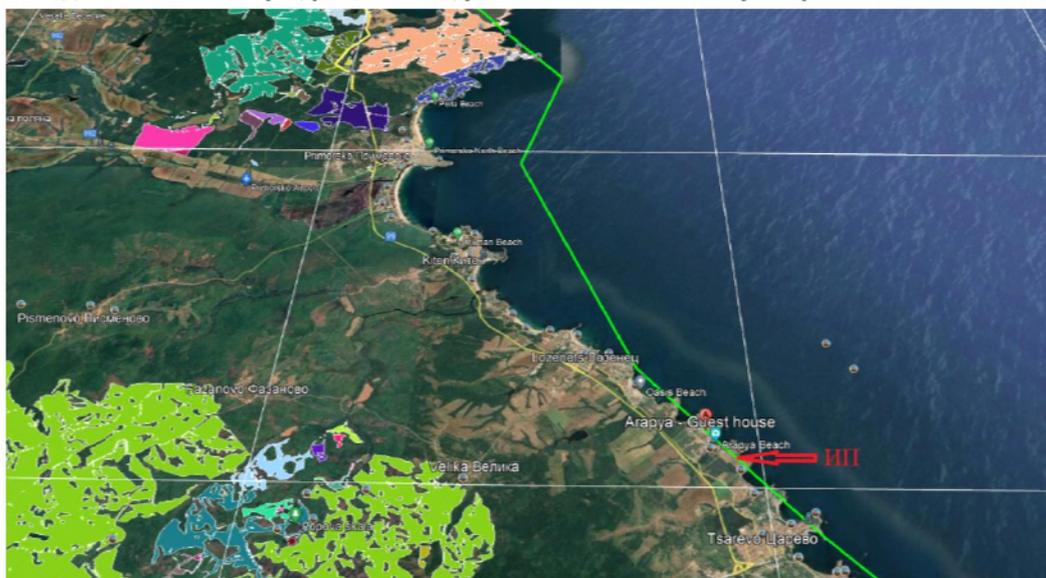
извършва сезонни миграции. В Западна Стара планина са установени вертикални миграции с цел размножаване. Най-често в края на май и началото на юни женските формират малки размножителни колонии (5-35 женски) в хралупи на дървета и раждат по едно малко. Кърменето продължава около 3 седмици, след което до около края на август младите прилепи живеят заедно с родителите си. Възрастните мъжки обикновено живеят поединично в различни убежища (най-често малки дупки в дървета). Характерна особеност и за двата пола е честата смяна/редуване на убежището в един и същи район/участък от гората преди и след размножителния сезон. Известно е, че женските са силно привързани към района, откъдето произхождат, а мъжките са значително по-мобилни и много рядко остават да живеят в района, където са се родили. Наблюдения върху хранителното поведение в България показват, че видът се храни недалеч от убежището си (50-450 m, много рядко по-далече). Предпочита крайнини на гори, ловува около и над речни течения в горски масиви. Индивидуалният ловен участък е малък, 0.6 – 1ha, често припокриващ се между индивидите от една колония (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр числеността на размножаващата се популация в зоната е между 255 и 415 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 размножаващи се колонии, в които са били установени 8 женски екземпляра. По литературни данни в зоната е установено 1 място за струпване на вида Площта на потенциалните местообитания е 6648.0 ха. Потенциалните му местообитания са оценени на база наличие на 5 стари дървета на хектар в горите. Известните находища са трафопост край яз. Ясна поляна, гора между поддържания резерват Вельов вир и р. Ропотамо на запад от пътя Приморско- Бургас, в суха гора между р. Ропотамо и Маслен нос и в гора близо до залива св. Параскева.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Фиг. 5.1.1.2-8 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на дългоухия нощник (*Myotis bechsteinii*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Биологични особености:

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от около 130 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се в почти всички карстови и скалисти райони в страната. Видът е с азиатски произход и еволюционно е свързан със засушливи, топли и открити местообитания. Целогодишно обитава подземни убежища – карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии, и само рядко единични прилепи са намирани в постройките. В много от случаите и през зимата, и през лятото обитава едни и същи убежища с вида-

двойник *Myotis myotis*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем. *Tettigoniidae*), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. У нас извършва редовни сезонни миграции между зимните и летни убежища в рамките на 50 до 80 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно става след 10-20 април (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я, зимуващ и размножаващ се вид с численост на зимуващите и пребиваващите от 1 до 100 индивида и размножаващите се от 1001 до 2000 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 находища на вида (2 по литературни данни), в които са установени около 1500 размножаващи се и 4 зимуващи екземпляра. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания по дедуктивен модел е 8484 ha (66,2% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел потенциално най-благоприятните местообитания включват площи покрай р. Ропотамо, и между р. Ропотамо и ез. Аркутино.

Потенциалните ловни местообитания са в западната част на защитената зона между яз. Ясна поляна и Зеленковска река и в източната териториите около езерата Алепу, Аркутино и Стамополу, между поддържаения резерват Вельов вир и р. Ропотамо на запад от пътя Приморско- Бургас и високите части на резерват Ропотамо между р. Ропотамо и Маслен нос.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, в изследвания район (200 m буфер около границата на предвидената за реализирането на ИП територия) няма потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Биологични особености:

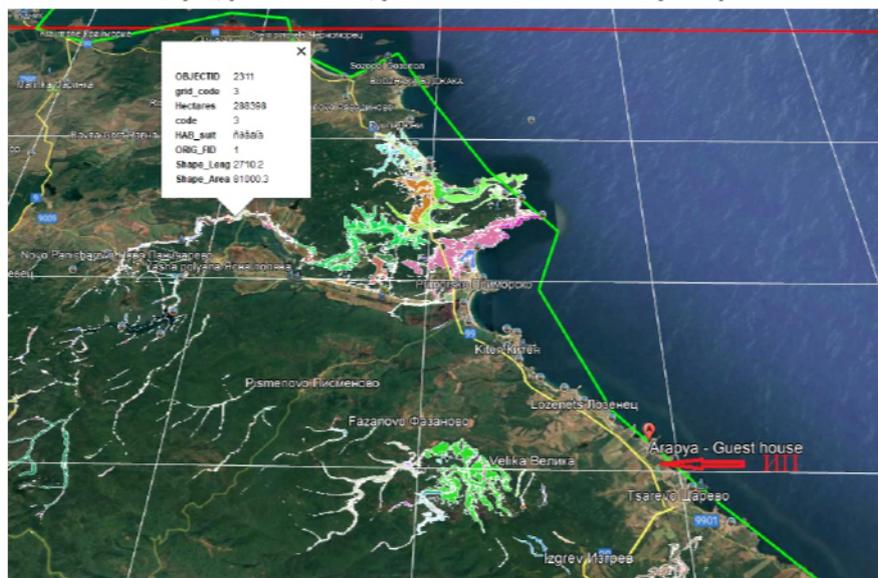
Дългопръстият нощник е типичен обитател на карстовите райони. Среща се на територията на цялата страна, в планините до около 1500 m. Повечето находища са между 100 и 600 m н.в. Обитава целогодишно само подземни убежища – карстови и вулкански пещери, минни галерии, по изключение влажни мазета на необитаеми сгради. Формира размножителни колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди (50 до 3000, най-често 200-500, винаги смесени с *Miniopterus schreibersii*). Максимумът на ражданията е през периода 20-25 май. Зимува само в подземни убежища. Извършва редовни сезонни миграции между убежищата си от порядъка на 50 до 150 км. У нас зимуването започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно е след 10-20 април (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като размножаващ се и зимуващ вид с численост на размножаващата се популация от 1001 до 2000 индивида и от 1 до 100 зимуващи. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 4 находища на вида (2 по литературни данни), в които са установени около 100 размножаващи се и около 50 зимуващи екземпляра. Площта на потенциалните ловни местообитания е 2723ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Фиг. 5.1.1.2-9 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на дългопръстия нощник (*Myotis sarassinii*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

Биологични особености:

Известни са 73 находища, разположени в цялата страна. Най-много убежища и колонии са установени в ниско-планинския пояс (до 400 - 500 m н.в.). Единични индивиди са регистрирани до около 1600 m н.в. в Централна Стара планина, 1550 m н.в. в Рила, 1560 m н.в. в Западните Родопи. Характерен обитател на нископланинските карстови райони. Заселва се в пещери, изоставени постройки, стари военни бункери и др. Термофилен вид. Температурата в размножителните убежища може да стигне до 35°C. Размножителните колонии се състоят предимно от женски индивиди, най-често смесени с подковоноси.

Преди средата на август, скоро след като всички малки могат да летят, колонията напуска убежището и се заселва в друго близко или по-далечно укритие. В България е установена една от най-дългите миграции на вида (105 km) – от с. Муселиево, Никополско до пещерата Водните дупки в Централен Балкан. Храни се предимно с паяци, мухи, мрежокрили и порядко пеперуди. През зимата у нас са установени само единични индивиди в пещери (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като зимуващ и размножаващ се вид с численост на размножаващите се от 501 до 1000 индивида и на зимуващите от 1 до 50 индивида. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 2 находища на вида (1 по литературни данни), с около 900 размножаващи се екземпляра. Зимуващи индивиди не са установени. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 6576.0 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 m от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Биологични особености:

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от над 200 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се във всички карстови райони у нас. В повечето обитава едни и същи убежища с вида-двойник *Myotis blythii*. Целогодишно обитава

подземни убежища – карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии. Формира големи размножителни колонии с численост от няколкостотин до около 7000 индивида. Често те са смесени с *M. blythii*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. *Carabidae*). По данни от Западна Европа големият нощник най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, смърчови гори. Хранителните местообитания най-често се намират в радиус 2-6 km, максимум до 15 km от убежището. Женските показват изключително висока филопатрия, като над 90% се връщат и се размножават в убежището, в което са се родили. Вероятно у нас извършват редовни сезонни миграции между зимните и летните убежища от 20 до ок. 100 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я, зимуващ и размножаващ се вид с численост 1 до 100 зимуващи и постоянно пребиваващи и от 1001 до 2000 размножаващи се индивида. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 находища на вида (2 по литературни данни), с около 1500 размножаващи се екземпляра. Зимуващи индивиди не са установени. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 8484.0 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Биологични особености:

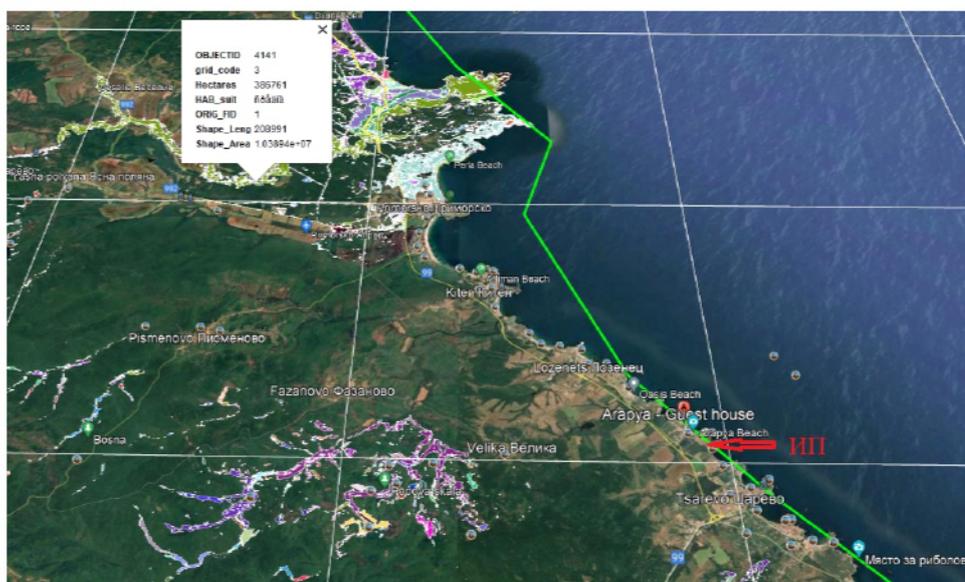
Видът се среща из цялата страна, без най-високите части на планините. Известни са около 170 находища, повечето от които са между 100 и 600 m н.в. Среща се в карстови ландшафти в цялата страна. Обитава целогодишно само подземни убежища – пещери и минни галерии. Образува многобройни размножителни колонии. Известни са 19 размножителни колонии и 5 летни неразмножителни колонии. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимува само в подземни убежища. Известни са 14 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е в три пещери – Парниците, Деветашката, Дяволското гърло. Извършват редовни сезонни миграции между убежищата (50 - 150 km) (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я, пребиваващ, зимуващ и размножаващ се вид с численост от 1 до 50 зимуващи, от 1001 до 2000 размножаващите се и от 1 до 200 постоянно обитаващи зоната индивиди. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 находища на вида (2 по литературни данни), със 1251 размножаващи се екземпляра. В зоната от вида не са установени зимуващи индивиди. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена 2723.0 ха. Подходящи ловни местообитания са водните площи и бреговете им в защитената зона.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Фиг. 5.1.1.2-10 Разположение на ИП спрямо потенциалните местообитания на дългокрилия прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Унищожаване на местообитания в мястото на строителство.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е нечувствителен към човешко присъствие дори в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). В границите на максимално въздействие (на 200 м от границите на територията) няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в строителните граници. Въздействие няма да има (степен 0).

Делфини:

Делфинът муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*) и афалата (*Tursion 45runcates*) са редки обитатели на откритите морски пространства и частта от защитената зона, представляваща акватория на Черно море.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Инвестиционното предложение ще се реализира в сухоземната част на защитената зона. ПС на тези видове ще продължи да се определя от други планове и програми, които нямат отношение към реализирането му. Доколкото качеството на морската среда е в зависимост от всички човешки дейности на брега въздействията от реализирането на ИП върху морските бозайници делфин муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*) и афала (*Tursion truncatus*) се свеждат до незначителни (1).

Влечуги и земноводни:

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)

Биологични особености:

Обитава открити терени със степна растителност, разредени широколистни гори и храсталаци. Среща се в равнините и ниските части на планините в Южна България източно от Пазарджик, Дунавската равнина, източните части на Предбалкана, Добруджа и Черноморието. Не се заселва обработваеми площи, макар да навлиза в тях за хранене. В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен (P), без данни за числеността му.

През пролетта и есента е активен и през деня, но през горещите летни дни през деня се крие в дупки на гризачи, хралупи и под камъните. В храната му преобладават гризачи, птици и яйцата им и по-рядко гущери.

Заплахи за вида са:

Опожаряването през лятото на открити площи с високи сухи треви за поникване на

нова трева за паша на домашните животни след първите дъждове.

Горски пожари възникнали поради небрежност или в резултат на разпространение на огъня при погрешната практика на изгаряне на стърнищата през лятото.

Превръщане на необработваемите земи в обработваеми.

Интензификация на селското стопанство.

Използване на отровни примамки за борба с гризачите.

Урбанизиране на големи площи от местообитанията му.

Прегазването му от автомобили по пътищата и др.

Пряко унищожаване от хора поради страх и ниска екологична култура.

Тъй като при змиите липсват външни слухови органи, не е чувствителен към шумови въздействия.

Конкуренти му са хищни птици и хищниците (лисици, чакали, порове, невестулки), хранещи се с дребни бозайници.

Видът е активен сутрин рано и привечер поради което директните срещи с хора обикновено са редки. При долавяне на вибрации по земната повърхност от движението на по-големи обекти се отдалечава и укрива в обратна на източника им посока.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр няма числени данни за популацията - видът е отбелязан като рядък (R). Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната е установен 1 възрастен екземпляр в периода 2007-2010г. Площта на потенциалните му местообитания в зоната е 9640,65 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Поради местоположението си ИП, не предполага прекъсване на биокоридори за разпространение на вида в защитената зона и прилежащите ѝ територии.

Безпокойство.

Тъй като змиите са с примитивна нервна система и при тях липсват външни слухови органи видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство,

като шум, вибрации и светлина. Местообитанията на вида са разположени извън обхвата на потенциалните въздействия. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от сухоземната част на защитената зона и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността няма да бъде предизвиквана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Леопардов смок (*Elaphe situla*) син. (*Zamenis situla*)

Биологични особености:

Змия от семейство Смокообразни (*Colubridae*), която в България се среща по долината на Струма до Кресненския пролом на север и в района на гр. Созопол. До началото на 20 век е съществувало и находище край Асеновград. Достига на дължина до 110см. Съществуват две форми, петниста и ивичеста, които в някои класификации са разглеждани като отделни подвидове. Името на вида се дължи на оцветяването на петнистата форма, която е и по-често срещана в България.

При петнистата форма светлокафявият гръб е осеян с големи, овални по форма червенокафяви или яркочервени петна, очертани с черна ивица. Черни петна има и странично на тялото. Коремът е бял, с множество шахматно разположени черни петна. Тези петна понякога образуват надлъжна ивица.

Местообитанията му са обрасли с треви и храсти сухи и топли скалисти местности. През лятото е активен главно през нощта, а през деня се укрива под камъни или храсти. Храни се главно с дребни гризачи и насекомоядни, по-рядко с гущери, малки на птици и други. Снася 2-4 обли яйца с размер около 36 mm. Безобиден е за човека, въпреки че при улавяне обикновено хапе.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр няма числени данни за популацията - видът е отбелязан като представен (P). Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени находища на вида. Площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 14977.2 дка

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

ИП не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Поради местоположението си ИП, не предполага прекъсване на биокоридори за разпространение на вида в защитената зона и прилежащите ѝ територии.

Безпокойство.

Тъй като змиите са с примитивна нервна система и при тях липсват външни слухови органи видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Местообитанията на вида са разположени извън обхвата на потенциалните въздействия. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от сухоземната част на защитената зона и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността няма да бъде предизвиквана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Сухоземни костенурки (*Testudines*):

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Много по-рядък е от другия вид сухоземна костенурка в най-североизточните части на България. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1450 м н.в. Предпочита хълмисти райони с разрежена храстова и тревиста растителност и разреждени широколистни гори. Най-висока е плътността на вида в нископланинския пояс с разреждени храсти и широколистни гори в Южна България. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с и в широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта и есента. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т.н., и има сутрешен и следобеден пик на активност (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 2 до 3 пъти най-често между 4 и 5 (не рядко и по 8 и повече) яйца. Инкубацията продължава от 55 до 80 дни. При зазимяване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр няма числени данни за популацията - видът е включен като типичен (С). По данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 40 екземпляра в 23 находища на вида. Площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 9533,3 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания,

предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на придвижване на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от сухоземната част на защитената зона и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността ѝ няма да бъде предизвикана.

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Отсъства в най-северозападните части. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1300 м н.в. Предпочита откритите места с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т.н. (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 1 до 4 пъти най-често между 3 и 7 яйца. Инкубацията продължава от 70-100 дни. При зимяване се заравя в почвата (Бисерков 2007).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр няма числени данни за популацията - видът е включен като типичен (С). Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното

състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 34 находища на вида. Площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 9426,52ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на придвижване на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от сухоземната част на защитената зона и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността ѝ няма да бъде предизвикана.

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Биологични особености:

Среща се в реките и стоящите водоеми в цялата страна. В планините е установена до 1100 m н.в. (Лозенска планина). Обитава блата, мочури, язовири, напоителни канали, езера в пясъчни кариери, разливи, средните и долните течения на реките. Среща се и в полусолени, бракични водоеми покрай морския бряг. Особено висока е числеността в рибарници и микроязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Дневен вид, но активността му често продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. Почти цялото време прекарва във водата или като се пече на слънце на брега, или върху паднали във водата дървета, купчини от мъртва водна растителност и отделни камъни (Бисерков 2007). Не е

така тясно привързана към водата като каспийската блатна костенурка и може да се отдалечава от нея на големи разстояния. В годината може да даде до 2 люпила с най-често 4 - 10 яйца. Презимуването става в повечето случаи на дъното на водоемите и по-рядко на сушата. Храната се състои от водни насекоми, ракообразни и молюски, както и риба. В по-редки случаи не се отказва и от мърша. Рядко храната съдържа и растителни компоненти (Stojanov et al. 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V), установена в 3 находища.

Обитава водните басейни със стоящи или слабо проточни води в защитената зона.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната са установени 155 екземпляра. Средната стойност на обилието на вида е 0,31 екз. на 1000 м ($Ab = 0,31 \pm 0,21$). Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните ѝ местообитания в зоната която е 7666,1 ха. Разпределението по класове на пригодност е следното:

Отсъствие (клас 0): 5149,68 ha (40,18% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 2837,99 ha (22,14%);

Пригодни (клас 2): 3170,63 ha (24,74%);

Оптимални (клас 3): 1657,48 ha (12,93%).

Като оптимални обитания са определени реките Ропотамо и Дяволска и блатата Аркутино, Алепу и Дяволско.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на потенциални местообитания на вида, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на обикновената блатна костенурка в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на придвижване на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като водните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от най близките пригодни местообитания и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността ѝ няма да бъде предизвикана.

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*)

Биологични особености:

Среща се в най-южните части на страната: Петричко-Санданската котловина, долините на Бяла и Луда река в Източните Родопи, притоци на р. Арда и р. Марица в Ивайловградско и Свиленградско, Сакар и Девентските възвишения (изолирани популации), и Черноморския бряг, южно от р. Ропотамо. Установена е до 250 m н.в. Обитава бавнотечащи реки, потоци с големи вирове, речни разливи, блата, малки изкопи в кариери за пясък, микроязовири, рибарници и полусолени устия на реки покрай морския бряг. Почти навсякъде се среща заедно с обикновената блатна костенурка. Дневен вид, но активността му продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. През голяма част от деня се припича на слънце в непосредствена близост до водата. Храни се основно с животинска храна (водни безгръбначни животни, попови лъжички и риба), но яде и растителна храна (водорасли, водни растения, бобови, опадали плодове и др.). През юни женските снасят веднъж или на два пъти по 4 - 10 яйца, които заравят в почвата по склоновете на речното легло, често далеч от водата. Инкубационният период е 70 - 100 дни. Зимува под водата (Бисерков 2007).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като налична (P), без достатъчно достоверни данни, категория (DD). При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната не са установени находища на вида. Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните ѝ местообитания в зоната която е 1169,39 ha. Разпределението по класове на пригодност е следното:

Отсъствие (клас 0): 11646,40 ha (90,88% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 626,10 ha (4,89%);

Пригодни (клас 2): 541,23 ha (4,22%);

Оптимални (клас 3): 2,06 ha (0,02%).

Като оптимални местообитания са определени реките Ропотамо и Дяволска и блатата Аркутино, Алепу и Дяволско.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания,

предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на южната блатна костенурка (*Mauremys caspica*) в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на придвижване на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като водните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Поради разположението на предвидената за реализирането на ИП територия на около 5км от най близките пригодни местообитания и ниското демографско обилие на вида очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Промяна на числеността ѝ няма да бъде предизвикана.

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Въздействия върху земноводните;

Предмет на опазване в защитената зона са 2 вида земноводни. Реализирането на ИП не е свързано със заустване на непречистени производствени и битовофекални води, замърсяване на водоприемници, пресушаване или унищожаване на съществуващи водни обекти служещи за размножаване и местообитания на възрастните или във ларвен стадий. Въздействията върху всеки един вид от земноводните ще бъдат следните:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

Биологични особености:

В България е разпространена в ниските части на страната до около 250m н.в., в Дунавската равнина, Тракийската низина, Северното Черноморие и отделни находища по Южното Черноморие. Обитава естествени и изкуствени езера, реки, потоци, канали, временни локви и наводнени коловози. Предпочита водоеми с обилна растителност. Потенциалните ѝ местообитания в защитената зона са езерата Алепу, Аркутино и Стамополу и реките Ропотамо и Дяволска, с прилежащите им малки водоеми.

Бумката е активна денем и привечер, но в брачния период и през голямата част от нощта. Храни се с насекоми, червеи, охлюви и други безгръбначни животни. Размножителният ѝ период обикновено е през втората половина на април и май. Женската снася от 80 до 300 яйца. Те се прикрепят към водни растения или към субстрата поединично или на малки групи. Хибернацията е от ноември до март-април.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V), установена в 4 находища.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната не е установена. Чрез индуктивно моделиране е определена площ на потенциалните ѝ местообитания в зоната 5037,03 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 0): 7778,85 ha (60,70% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 2688,70 ha (20,98%);

Пригодни (клас 2): 1451,18 ha (11,32%);

Оптимални (клас 3): 897,15 ha (7,00%)..

Като оптимални местообитания са определени реките Ропотамо и Дяволска и блатата Аркутино, Алепу и Дяволско.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5km от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на на червенокоремната бумка (*Bombina bombina*) в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. Реализирането на ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на разпространение на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина.

Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на червенокоремната бумка. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия която не е част от пригодни местообитания за вида. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията на вида не се очаква (степен 0).

Обща оценка- отрицателно въздействие не се очаква (степен 0)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Биологични особености:

Среща се почти в цялата страна до около 1500m н.в. Отсъства около р. Дунав и долните течения на дунавските притоци, не е доказан за Северозападна България. Обитава разнообразни водоеми със застояла вода – от големи блата и езера до малки локви, кладенци и др., като правило избягва проточни водоеми (реки, потоци и др.). Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300m от тях в зависимост от влажността на субстрата). Храни се с различни водни и сухоземни безгръбначни животни. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунта или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R), установим в 5 находища, без данни за числеността на популациите му. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната не е установен. Чрез индуктивно моделиране е определена площ на потенциалните му местообитания 9755,78 ха

Отсъствие (клас 0): 3060,02 ха (23,88% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 2830,98 ха (22,09%);

Пригодни (клас 2): 4896,52 ха (38,21%);

Оптимални (клас 3): 2028,28 ха (15,83%).

Като оптимални обитания са определени реките Ропотамо и Дяволска и блатата Аркутино, Алепу и Дяволско. Като цяло потенциалните местообитания са свързани помежду си.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида предмет на опазване в защитената зона. Поради разположението му на около 5км от сухоземната ѝ част отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Местообитанията на на червенокоремната бумка (*Bombina bombina*) в защитената зона и извън границите ѝ са слабо свързани. Реализирането на ИП не засяга пряко местообитания на вида.

Оценка на въздействието – фрагментация не се очаква (степен 0)

Прекъсване на биокоридори.

С реализирането на ИП няма да бъдат създадени препятствия по пътищата на разпространение на вида. Въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори за придвижване на вида няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействия не се очакват. (степен 0).

Смъртност.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*). Инвестиционното предложение ще се реализира на територия която не е част от пригодни местообитания за вида. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията на вида не се очаква (степен 0).

Обща оценка- отрицателно въздействие не се очаква степен 0

Въздействия върху рибите (*Pisces*);

Предмет на опазване в зоната са 6 вида риби, като от тях видовете *Alburnus Schischkovi* и *Alosa tanaica* не са потвърдени, като обитават защитената зона и за тях не са изготвени доклади в резултат на изпълнението на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013). Други 2 вида, обикновен щипок (*C. taenia*) и уклей (*Ch. chalcoides*), които не са включени в стандартния формуляр на зоната са установени като налични и за тях са изготвени доклади.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаването или замърсяването на водните обекти в защитената зона, така че целият клас риби не е застрашен от реализирането му. ИП не засяга пряко или косвено водни тела - сладководни или соленоводни (местообитания на видове риби, вкл. такива, предмет на опазване в зоната). Тъй като не се засягат

местообитания, в които се срещат риби, то смъртност не е възможна. Доколкото качеството на морската среда е в зависимост от всички човешки дейности на брега въздействията от реализирането на ИП върху морските видове риби Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*) и Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*), се свеждат до незначителни (1), а за останалите видове, които са обитатели на сладководните водоеми Резовска брияна (*Alburnus schischkovi*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Виюн (*Misgurnus fossilis*); отрицателни въздействия не се очакват поради разположението на местообитанията им извън обхвата на възможните въздействия.

Безгръбначни (*Invertebrata*);

Мекотели (*Mollusca*)

Бисерна мида (*Unio crassus*)

Биологични особености:

Представител на клас миди (*Bivalvia*) обитаващ дълбоки течащи водоеми с пясъчно дъно. Обитава предимно долните течения на реките и някои почти стагнантни водоеми. Ендобиосен филтратор, псамо-пело-аргиофил (песъкливо-тнинесто-глинест характер на дъното). Обикновено индивидите са разделнополови (в реките и големите езера) но популациите изолирани в стари речни мъртвици и др. по-малки стагнантни водоеми са съставени от хермафродитни форми. Полова зрялост мидите достигат след третата година. По хрилете им се развиват до 130000 яйца. Развитието протича с метаморфоза - паразитна ларва глохидиум, която се прикрепя към различни видове риби. У нас яйцата се оплождат от края на април до юни, а узряването на глохидиите в мидите и изхвърлянето им във водата продължава до август. Престояването на яйцата и глохидиите в хрилете на мидата продължава от 20 до 40 дни (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид (R) с числеността на популацията ѝ 29590 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” по време на теренните изследвания е установено 1 геореферирано находище. В изследваните 3 трансекта от по 100 м² са установени общо 6 екземпляра (6 черупки) от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0.02 екз./м² ($Ab = 0,02 \pm 0,03$). По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 147,95 ha. Ефективно заетите местообитания са в р. Мехмедкьойска и р. Ропотамо в района на вливането им. Предпочитаните от вида хабитати с песъчлив характер на дъното заемат около 60 % от общата дължина на реките в ЗЗ. От 10% до 50 % от тях са в неблагоприятно състояние.

ценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Безпокойство.

Всички представители на безгръбначните са с примитивна нервна система (ганглиен тип) и не са чувствителни към безпокойство.

Въздействие няма да има (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Безкилна спиралина (*Anisus vorticulus*)

Биологични особености:

Малък сладководен охлюв, представител на белодробните охлюви (*Pulmonata*) от сем (*Planorbidae*) с много тънкостенна, крехка и силно сплесната черупка със светлорозов цвят, равномерно изпъкнала от двете страни. Среща се в Дунавския и Черноморския водосбор – ез. Сребърна, Шабла, Аркутино, околностите на София (блатата около р. Искър), от 0 до 500 м н.в., стагнофил (обитава стагнантни или почти стагнантни водоеми), фитофил (придържа се по водната растителност), за който характерът на дъното няма определящо значение. Обитава бистри води (според някои автори е калцифилен) на дълбочина до 0.4 - 0.6 m, като плътността достига до 1 екз./м². Обича чисти води с богата водна растителност, често пъти покрити с водна леща (*Lemna trisulca*). Предпочита огретите от слънцето литорални участъци на обитаваните от него водоеми Консумира растителен детрит. Има едногодишен жизнен цикъл (Зингстра и кол. 2009). При благоприятни условия се размножава с много бързи темпове. Размножителният период е от март до ноември. Може да издържа известно време на пълно пресъхване или замръзване на водоемите (Георгиев, 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R) с числеността на популацията 67680 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и

видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” по време на теренното изследване е установено 1 геореферирано находище, ез. Аркутино. В изследваните 3 трансекта от по 100 м² са установени общо 6 живи екземпляра от целевия вид. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0,03 екз./м² ($Ab = 0,03 \pm 0,02$). По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 225,6 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Безпокойство.

Всички представители на безгръбначните са с примитивна нервна система (ганглиен тип) и не са чувствителни към безпокойство. Въздействие няма да има (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Твърдокрили (Coleoptera)

Представителите на твърдокрилите обикновен сечко обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), буков сечко (*Morimus funereus*), бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), алпийска розалия (*Rosalia alpine*), и миризлив отшелник (*Osmoderma eremita*) са видове чиито ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета.

Поради слаборазвитата нервна система при безгръбначните същите са слабочувствителни към шумови въздействия и човешко присъствие, но повечето от тях са силно чувствителни към промените в характеристиките на местообитанията им. Особено уязвими са видовете, чийто жизнен цикъл преминава през ларвен стадий, за който е

необходима жизнена среда различна от тази на имагото и най-често, когато ларвния стадий преминава във водна среда.

Негативните въздействия които са особено опасни по-отношение на насекомите *Insecta* са: 100 Култивация (Превръщането на необработваемите земи в обработваеми), 102 косене, сечи, 180 изгаряне, 700 замърсяване, 701 замърсяване на води, 702 замърсяване на въздуха, 920 пресъхване и 948 пожар.

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*);

Биологични особености:

Представител на сапроксилните бръмбари, обитаващ широколистните гори в защитената зона. Предпочита изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най-вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст), по-често овлажнени стволоче на слънчеви места в гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове. Женската снася до 100 яйца по кората на дърветата. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години навлизат в дървесината. Какавидират в издълбаните ходове, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R) без данни за числеността на популацията му.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” са установени 5 геореферирани находища. Установените находища са в източната част на резерват Ропотамо. Потенциални местообитания в защитената зона са гори с изобилие от мъртва дървесина и поне 1 дърво във фаза на старост на 1 ха. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 7867.93 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Биологични особености:

Разпространен в Европа Азия рядък вид. Имагото се среща по стволите на стари и дебели дъбови (по-рядко други) дървета, където се храни със сокове, изтичащи от наранени участъци. Лети денем с тромав и шумен полет. Женската снася яйцата си в стари пънове, а новоизлюпената ларва се храни с гниеща дървесина. Цикълът на развитие на ларвата е дълъг и продължава около 5 години. В края му ларвата какавидира, а имагото се появява в началото на юли. Обитава старите, дъбови или смесени, широколистни гори. Може да бъде видян и в градските паркове и градини.

Оценка на популацията в защитената зона

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е установен в 16 геореферирани находища. Потенциални местообитания в защитената зона са гори с изобилие от мъртва дървесина и поне 1 дърво във фаза на старост на 1 ха. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 7367.42 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на

вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Буков сечко (*Morimus funereus*)

Биологични особености;

Представител на сапроксилните бръмбари чиито ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета. Местообитанията му са в широколистните гори в защитената зона. Разпространен е предимно в предпланините (Предбалкан, Краище) и планините (Стара планина, Витоша, Средна гора, Рила, Малешевска планина, Западни и Централни Родопи, Беласица и Славянка), както и в Лудогорието. Среща се от 50 до 1700 м надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus, Populus, Tilia, Acer, Salix, Carpinus, Quercus* и др.), но също така се среща и в иглолистни гори. Ларвите се развиват под кора на дървета, където се хранят със сърцевината им. (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като много рядък вид (R) без данни за числеността на популацията му. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е установен. Потенциални местообитания в защитената зона са гори с изобилие от мъртва дървесина и поне 1 дърво във фаза на старост на 1 ха.

Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е установена обща площ на потенциалните местообитания е 7112.31 ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида..

Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Биологични особености:

Реликтов вид за територията на Европа. Имагото е насекомо със средни размери. Среща се в стари гори в планинския пояс от 500 до 1500м с участие най-често на бук и бреза, но също бряст, габър липа и кестен. Други гостоприемници дървета са смърч, бор, топола, върба, глог, орех, круша. Възрастните са активни в слънчевите дни от юни до септември. Могат да бъдат открити около дърветата от които са излезли и по стари повалени дървета. Хранят се със сока от наранени дървета. След чифтосване, женската снася яйцата си в прясно отсечени, мъртви или умиращи букови дървета, в рани по кората или цепнатини. Ларвите пробиват ходове в отмиращата дървесина и след 2-3 години се превръщат в какавиди. Ларвите са част от храната на кълвачите, а имагото на много горски птици. Заплаха за вида са горските пожари и изсичането на старите букови гори.

Оценка на популацията в зоната.

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без данни за числеността на популацията му. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е регистриран.

Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е установена обща площ на потенциалните местообитания е 7112.31ха.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Миризлив отшелник (*Osmoderma eremita*)

Биологични особености:

Обитава предимно хралупите на стари дървета, които растат на слънчеви места. Този вид бръмбар лети лошо - на къси разстояния и може да измине само от 300 до 1000 метра. Около 70% от насекомите през целия си живот така и не напускат родното дърво. Дендробионтен вид. Обитава хралупи на стари, все още живи дървета. Среща се в смесени широколистни гори от 50 до 1200 м надморска височина. При избор на местообитания, предпочита първо *Quercus*, след това *Tillia*, *Salix*, *Fagus*, *Prunus*, *Pyrus*, *Malus* и др. Женските снасят яйцата в гниещата дървесина в хралупи на дървета, където се развиват и ларвите. Развитието на ларвите продължава 2-3 години. Възрастните насекоми се срещат от май до септември, но най-често се наблюдават през юли (Зингстра и кол. 2009). Известни са около 20-ина находки предимно от югозападните и югоизточните части на страната. Тези насекоми могат да се срещнат и в градските паркове и алеи, където също има гниещи дървета. Счита се, че най-голямата популация на вида в Европа сега се намира в Латвия и Швеция. Видът е застрашен поради изсичането на старите дървета.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без данни за числеността на популацията му. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е регистриран в границите на защитената зона. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е установена обща площ на потенциалните местообитания е 142.42 ха

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Еднорог болбелазмус (*Bolbelasmus unicornis*)

Биологични особености;

У нас е известен от няколко находки от Дунавската равнина, Лудогорието, западното Средногорие и южното Черноморско крайбрежие. Стенотипен, подземен и мицетофил. Трофично е свързан с подземни гъби (*Ascomycetes*), най-вече трюфели (*Tuberales*). Обитава единствено първични растителни съобщества, които никога не са била използвани за земеделски цели. Среща се в топли и сухи покрайнини на разсветлени дъбови гори, тревисти пасища от екстензивен тип, брегове на реки и сечища. Често срещан елемент в хабитата му е леската (*Corylus avellana*). Имагото е активно привечер по здрач или в ранните часове на нощта. Микрохабитат – в почвата, върху гъби или мъртви корени на дървета. По време на размножителния период (юни-юли) мъжкият лети ниско над земята преди залез слънце и търси женската, която не лети, а чака мъжкия на земята. Възрастните са наблюдавани да летят на височина до около 0.5 м над земята, като полетът им е кратък. Той започва около 40 - 45 минути след залез слънце и продължава между 15 до 30 минути. Според чешки специалист полети са регистрирани в интервала 21.00-22.00 ч. на последната седмица на май и първите три седмици на юни. Ларвата живее също в почвата, където се храни с мицели на гъби, живеещи по гниеци коренища на дървета (МОСВ 2013).

Заплахи за целевия вид са:

V01.02 изкуствено залесяване в открити земи (неместни дървесни видове)

V02.04 отстраняване на мъртви и умиращи дървета

V04 използване на биоциди, хормони и химикали (горско стопанство)

J01.01 Изгаряне

V02.02 разчистване на горите (гола сеч)

Оценка на популацията в зоната.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картирание и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е регистриран в границите на защитената зона. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е установена обща площ на потенциалните местообитания е 42.13 ха. Като потенциални местообитания са определени гори на юг от с. Ново Паничарево.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Пеперуди (*Lepidoptera*)

Предмет на опазване в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо” са включени 4 вида пеперуди.

Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*)

Биологични особености;

Едра дневна пеперуда, разпространена в Европа, Турция, умерения пояс на Азия и Корея. В България е разпространена локално до 2100 m н.в. в континенталния и алпийския биогеографски региони. Видът обитава най-често тревисти ливади и поляни в гори и покрайнините им. Обитава тревисти ливади и поляни в гори и покрайнините им. Среща се в изолирани популации, в планините до 2100 m (Мальовица), като има и популации в ниските части на югоизточна България с надморско височина под 200 m (Източните Родопи,

Странджа) и дори до морското равнище (нос Хумата между Созопол и Приморско, Резово, Варвара). Има едно поколение от април до юли според надморската височина. Има 4 стадия - яйце, ларва (гъсеница), какавида и имаго (пеперуда). Гъсениците са черни, грубо окосмени с фини разклонени шипчета, с бели стигми и бели точки между сегментите, с червеникави главова капсула и анален край. Хранят се със *Succisa pratensis* (ливадна синьоглавка, обикновено синьоглавче), самогриска (*Scabiosa*), жълта тинтява (*Gentiana lutea*) и орлови нокти (*Lonicera periclymenum*). Ларвите зимуват на групи в паяжинно гнездо. Появяват се отново през март-април. Какавидират през април-май, имагинират април-юни в зависимост от надморската височина. Зимува гъсеницата, която какавидира през април и често имагинира същия месец (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в зоната.

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без данни за числеността му. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” видът не е установен. Определената при картирането обща площ на потенциалните местообитания на вида е 1104,41 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП – не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Лицena (*Lycaena dispar*)

Биологични особености;

Сравнително дребна дневна пеперудка, разпространена в Европа и Турция. Среща се по влажни и по-рядко в сухи тревисти места, покрай канавки изкопи потоци и други източници на влага. Местообитанията на вида са в близост до езера, канавки, изкопи, потоци, реки и други източници на влага.

Гъсеницата се храни основно със зелените листа на растения от семейство лападови.

В България се среща почти навсякъде из открити припечни места край езера, вади, канавки и други влажни зони до към 1000 м (около Копривщица) в планините по брегове с хранителните растения от семейство Лападови – *Rumex hydrolapathum*, *R. crispus*, *R. aquaticus*. Пеперудите летят от май до октомври. Поколенията вероятно са три в зависимост от надморската височина (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид R, без данни за числеността ѝ.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е регистриран в защитената зона.

Чрез моделиране посредством софтуера MaxEnt са определени потенциални местообитания на вида с площ 2715.9 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка- не се очакват въздействия (степен 0)

Тигрова пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)

Биологични особености;

В Европа е често срещан вид, като имагото е най-масово от края на май- до юли. Гъсениците и имагото обитават различни местообитания засолени степи, засолени равнини, засолени блата и плитки засолени езера, силно повлияни от панонския климат с високи температури и засушаване през лятото тип местообитания, 1530, 6260, покрайнини на гори, сметища, градски паркове (Лондон), като не се отдалечава от водни обекти реки и потоци. (ЕЕА). В България е често разпространен вид (Бешков). Може да бъде наблюдавана както денем така и нощем. Среща в основните райони за пеперуди (Бешков) като Попинци, Долината на р. Арда, Калиманци, Златни пясъци, Триград, Ропотамо и др. Ларвите и се срещат по често разпространени и рудерални растения по влажни места, сметища, градски паркове и др като коприва (*Urtica dioica*), мъртва коприва (*Lamium purpureum*) самобайка (*Glechoma hederacea*), малини (*Rubus idaeus*), бял равнец (*Achillea millefolium*) (Fisher, Brian). Единствено на остров Родос се наблюдават струпвания в големи количества на имагото.

Оценка на популацията в зоната.

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без данни за числеността му. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” видът е установен в над 50 находища с численост от 163888 до 195540 индивида. Определената при картирането обща площ на потенциалните местообитания на вида е 7912.88 ha (61.74% от площта на зоната).

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка- не се очакват въздействия (степен 0)

Dioszeghyana schmidtii

Биологични особености;

Обитава покрайнините на просветни дъбови гори с *Acer tataricum*. У нас е известна от малко находища, разпръснати из страната – Източните Родопи на изток от Студен Кладенец, Сакар, Кричим, “Петеловото” над Попинци, Панагюрско, Кула, Видинско. Ларвите се хранят с *Acer tataricum*. Какавидират в почвата без пашкул. Зимуват какавидите (Зингстра и кол. 2009). Имагото се появява рано през пролетта и среща от март до май (Fajčík 1998; Nowacki 1998; Kogomrai 2006), масово през втората половина на април. Появата на имагото съвпада с цъфтежа на трънката (*Prunus spinosa*), глога (*Crataegus*) и дивата круша (Kogomrai 2006). Периодът на масовия летеж продължава в местообитанията на вида 15 до 20 дни. Молците са активни през нощта, първите екземпляри се появяват на заздравяване и около половин час, след като летенето им продължава до късно през нощта. Привличат се от живачните лампи на уличното осветление. Ларвите се срещат от май до юни (Fajčík 1998). Видът обитава зоната на дъбовите гори до надморска височина 1200м. Предпочитан хабитат са ксеротермните гори и лесостепи, но се среща и в горски култури (Kogomrai 2006 г.). Съобщаван е за типове природни обитания 91G0 *Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*, 91H0* Панонски гори с космат дъб. (*Quercus pubescens*), 91I0 *Евро-сибирски степни гори с *Quercus spp* и 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори; (Viceníková, Polák 2003). Ларвите се по клоните на мекиша (*Acer tataricum*), полския клен (*Acer campestre*), цер (*Quercus cerris*) и космат дъб (*Quercus pubescens*).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V) с численост на популацията ѝ от 3863 до 4680 индивида..

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” са установени 5 екземпляра от целевия вид в 5 находища.

Общата площ на териториите с потенциални условия за популациите на вида според крайната карта е 8165,86 ha, респективно 63.72% от площта на зоната.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП

отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка- не се очакват въздействия (степен 0)

Правокрили (*Orthoptera*)

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*)

Биологични особености;

Представител на късопипалните скакалци обитаващ каменисти или пясъчни, сухи местообитания (склонове, сипеи, пасища и т.н.) в средно-голяма надморска височина предимно между 800 и 1600 м н.в. за западната форма (0-700 за източната форма). □

Възрастните се появяват през лятото. Те остават на земята, особено в подножието на засипаните с чакъл и камъни места и се укриват в близката растителност. Като заплахи, влияния и критерии върху благоприятното състояние на вида са определени следните дейности:

Използването на инсектициди в горското и селското стопанство;

Пожари в местообитанията на вида;

Застрояване в местообитанията на вида;

Залесяване с нетипични видове и засаждане на монокултури;

Паша в местообитанията на вида;

Интензивността на коситбата в местообитанията;

Деградация поради захрастяване, залесяване, инфраструктурни проекти.

В някои случаи инфраструктурните проекти могат да доведат до поява на нови местообитания.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като разпространен вид (С) без данни за числеността на популацията му.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” са установени 10 находища. Плътноста на популациите е ниска, което вероятно се дължи на гъстотата на гората и микроклиматичните особености на района. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 8416.59 ha.

Оценка на популацията в територията на инвестиционното предложение

Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и нашите проучвания, предвидената за реализирането на ИП територия и 200 m буфер около границата ѝ са разположени извън границите на пригодни за вида местообитания, предмет на опазване в защитената зона.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

Пряко унищожаване на местообитания

Поради разположението пригодните за вида местообитания на разстояние значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия с реализирането на ИП отрицателни въздействия, изразяващи се в унищожаване и увреждане на местообитания не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания.

Предвидените в ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида.. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида, включително такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Предвидените с реализирането на ИП дейности не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност, предизвикваща промени в числеността на популацията няма да има (степен 0).

Обща оценка- не се очакват въздействия (степен 0)

5.2. Описание и анализ на въздействието на разглежданото инвестиционно предложение върху целостта на защитената зона защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение.

Структура

Реализирането на ИП не е свързано с отделяне на емисии, генериране на отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо”. ИП ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона и отделена от нея от застроени имоти, морски бряг и водна площ отделяща морския бряг от акваториалната част на защитената зона. Реализирането на ИП не засяга водоеми, мочурища, специфични растителни и животински местообитания от значение за видовете предмет на опазване в защитената зона, представляващи ключови елементи в нея.

Реализацията на инвестиционното предложение не засяга териториалната цялост на защитена зона BG 0001001 „Ропотамо” поради което структурата ѝ ще остане ненарушена, а функциите ѝ и природозащитните цели по отношение на растителността и природните местообитания в нея ще се запазят.

Функции и природозащитни цели;

Загуба на местообитания

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона поради което **загуба от площта на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в нея не се отчита.**

С реализирането на ИП, акваторията ѝ ще остане непроменена по размер, а всички територии, представляващи природни местообитания и **потенциални местообитания на животински видове предмет на опазване в нея ще запазят размерите на площта си непроменена.** И след реализирането на ИП те ще останат способни да поддържат жизнеспособни популации от тези видове, оцеляването и благоприятния им природозащитен статус в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо”.

Фрагментация

Предвидените с реализирането на ИП дейности ще бъдат на територия, разположена извън границите на защитената зона и с обхват по-малък от разстоянието до границите ѝ, а всички територии, представляващи природни местообитания и потенциални местообитания на животински видове предмет на опазване в нея ще запазят размерите на площта си непроменена поради което фрагментацията на природни местообитания и местообитание на видове, предмет на опазване в защитената зона няма да бъде предизвикана.

Обезпокояване на видове;

Бозайниците, предмет на опазване в защитената зона обитават територии, разположени далеч от потенциални, свързани с реализирането на ИП източници на безпокойство и извън обхвата им и по тези причини безпокойство на индивиди от тези видове по време на строителството и експлоатацията не се очаква. Останалите животински видове, поради примитивната нервна система не са чувствителни към безпокойство и ответните им реакции при наличие на източник на дразнение се подчиняват на вродени инстинкти, с изключение на двата вида делфини, които обитават откритите морски пространства в които въздействията от реализирането на ИП ще бъдат недоловими.

Нарушаване на видовия състав

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона, а обхватът на възможните въздействие е по-малък от разстоянието до границите ѝ. По тези причини смъртност на индивиди от видовете, които се опазват в нея няма да бъде предизвикана, като числеността им в защитената зона ще остане в границите на естествените промени. Видовият състав на обитаващите зоната животински видове ще остане непроменен.

Химически промени

Няма да настъпят.

Хидрогеоложки промени

Най близко до предвидения за реализирането на ИП терен е разположена акваториалната част на ЗЗ BG0001001 „Ропотамо“, чиято граница преминава на около 30м от прибойната зона на Черно море. Характерът на ИП, изграждане на ваканционно селище

на брега не е в състояние да предизвика хидроложки промени във водоем с размер на Черно море.

Геоложки промени

Не се очакват, тъй като всички дейности ще бъдат на територия, разположена извън границите на защитената зона.

Кумулативен ефект от въздействията;

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона. Всички останали застроени на юг от с. Лозенец територии са разположени на отделени чрез плажни ивици, скалисти брегове и водна ивица от границата на акваториалната част на защитената зона. Съгласно районирането по Закона за устройство на Черноморското крайбрежие в най-близко разположените до защитената зона застроени площи строителството е реализирано при минималните допустими градоустройствени показатели. В зона А е забранено заустването на непречистени отпадъчни води, а в частта на защитената зона между гр. Царево и с. Лозенец няма разрешени зауствания на отпадни води в Черно море поради което кумулативен ефект изразяващ се в увреждане на подводни местообитания и местообитания на риби и делфини в защитената зона не се отчита. Плажната ивица в тази част на Черноморското крайбрежие е разположена извън границите на защитената зона поради което кумулативен ефект водещ до унищожаване на местообитания предмет на опазване в защитената зона поради увеличено антропогенно присъствие не се отчита. Всички реализирани ИП в крайбрежната Черноморска ивица, между с. Лозенец и гр. Царево са на територии, разположени извън границите на защитената зона, при което площта на всички природни местообитания и местообитанията на животински видове, предмет на опазване в 33 BG0001001 „Ропотамо” ще остане непроменена, поради което кумулативен ефект от загуба на местообитания с реализирането на ИП няма допълнително да бъде формиран. Основно кумулативният ефект, изразяващ се в отнемане и унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове предмет на опазване в защитената зона се формира от тези реализирани в границите ѝ на територията на общините Созопол и Приморско. Заявените в тези общини инвестиционни предложения заемат площ в размер на 111,222 дка, което е 0,0113% от сухоземната площ на защитената зона. Инвестиционното предложение на възложителя е предвидено да се реализира на територия, разположена извън границите ѝ поради което кумулиране на въздействия, изразяващи се в отнемане и унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове предмет на опазване в защитената зона от реализираните в защитената зона и извън границите ѝ инвестиционни предложения не може да бъде отчетен.

6. Предложения за смекчавачи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от реализирането на ИП върху защитената зона и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчавачи мерки

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, разположена извън границите на защитената зона, на разстояние от сухоземната ѝ част значително по-голямо от обхвата на възможните въздействия. При разстояния по-големи от 5 км всички предложени мерки с действие на територията на ИП биха били неефективни и по тези

причини спрямо видовете и местообитанията им разположени в сухоземната част на защитената зона не се предлагат.

За опазването на природните местообитания и местообитанията на животинските видове предмет на опазване в аваториалната част на 33 BG0001001 „Ропотамо” се предвиждат следните мерки, които трябва да бъдат приложени при реализирането на ИП:

Да не се допуска депониране на земни и скални маси, строителни и битови отпадъци по границите на имота в съседство с морския бряг.

Фаза: Строителство.

Ефект: Недопускане на свличане на земни маси и отпадъци в акваторията на Черно море в случай на екстремни ситуации (силни ветрове, проливни дъждове и обилно снеготопене).

Контейнерите за събиране на битовите отпадъци да бъдат разположени на площадки не позволяващи разпиляване на отпадъци в случай на препълване.

Фаза: Проектиране и строителство

Ефект: Предотвратяване замърсяване на крайбрежната зона от битови отпадъци

Да бъде осигурено изпускане на басейните в битово-фекалната канализация (при необходимост)

Фаза: Проектиране.

Ефект: Предотвратяване на нерегламентирано заустване на води в крайбрежната зона

7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона, включително нулева алтернатива.

Алтернатива на местоположението. По отношение местоположението на предвидения за реализиране на инвестиционното предложение терен липсват алтернативни решения. Същият е с трайно предназначение на територията „урбанизирана“ и с начин на трайно ползване „за друг вид застрояване“ и разположен извън границите на защитената зона.

Алтернативното решение за избор на друг имот може да бъде по-неуспешно, тъй като избраното местоположение е с най-малки възможности по отношение на увреждането на местообитания на видове предмет на опазване в 33 BG0001001 „Ропотамо”, като в тази част от Черноморското крайбрежие на север от гр. Царево се очакват най-ниски въздействия върху местообитанията на животинските видове, които се опазват в нея. В случая ще бъде засегната ограничена площ предвидена за застрояване, разположена извън границите на защитени зони.

Реализирането на ИП не е в противоречие с целите за постигането на които е обявена защитената зона BG0001001 „Ропотамо” и заповедта за обявяването ѝ. В дадения случай алтернативите са лимитирани в границите на собствеността. Възможните алтернативни решения са по отношението на разположението на сградите, съоръженията и площадките за спомагателни дейности и паркиране в границите на предвидения за реализирането на ИП терен. Тези възможности ще бъдат разгледани при изготвянето на техническия проект и съобразени с транспортния достъп и изискванията за спазване на отстоянията към съседните имоти. В този аспект съществуващите дадености и ограничения не предоставят големи възможности за алтернативи.

Нулева алтернатива

Нулева алтернатива:

Според т. 8 на допълнителните разпоредби на наредбата за оценка на съвместимостта на планове и програми с целите на опазване на защитените зони „нулевата алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случаите, когато инвестиционните намерения, които се предлагат не могат да бъдат осъществени.

При „нулевата алтернатива” ще се запази сегашното екологично състояние на видовете и местообитанията - няма въздействия върху защитената зона.

В случай, че не бъдат осигурени средства за реализирането на инвестиционното предложение същото ще остане нереализирано.

По отношение на нулевата алтернатива и в случай на нереализиране на инвестиционното предложение със запазването на територията като незастроена съществено увеличение на популациите на видовете, които се опазват в защитената зона не се очаква поради специфичните им изисквания и разположението на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на защитената зона.

От анализа на очакваните въздействия върху природни местообитания и местообитания на видове (т. 5) става ясно, че с прилагането на подходящи мерки, настоящото ИП ще е съобразено с предмета и целите на опазване и режима на дейностите в защитените зони по Натура 2000 и не се очаква то да повлияе съществено върху защитените зони и техните елементи. Не се налага прилагането на „нулева алтернатива”.

8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо защитената зона.

При изготвянето на доклада са използвани скица на УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/” карта на 33 BG0001001 „Ропотамо” и пространствени данни от информационната система Натура 2000.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС

При изготвянето на Доклада за оценка за степента на въздействие върху защитена зона BG0001001 „Ропотамо” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционно селище и КПС в УПИ III-357 по плана на местност „Дядо Ильова бахча“, гр. Царево, община Царево /поземлен имот с идентификатор 48619.13.601 по КК/” с възложител „АРАПЯ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД е използван принципа на превантивността, като предметът на опазване на защитената зона е изведен приоритетно. С реализирането на инвестиционното предложение се очаква запазване целостта на защитена зона BG0001001 „Ропотамо” без разпокъсване, нарушаване и значителна загуба на местообитания включени в Директива 92/43 ЕЕС и Директива 79/409 ЕЕС.

Очакваното въздействие върху видовете предмет на опазване в защитената зона ще бъде незначително, без да се подтиска мигрирането и размножението им.

Кумулативните въздействия от дейности, свързани с реализирането на ИП ще бъдат незначителни, без да се променя съществуващото положение в нея.

С реализирането инвестиционното предложение няма да бъдат увредени значителни

площи от местообитания и предизвикани препятствия в коридорите по които се осъществяват връзките между популациите на животинските видове предмет на опазване в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо”.

Реализирането на ИП не е в противоречие с целите за постигането на които е обявена защитена зона BG0001001 „Ропотамо” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и Заповедта на МОСВ, с която е обявена ЗЗ.

При реализиране на ИП в заявената площ фрагментация на подлежащите за опазване природни местообитания и местообитания на животински видове в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо” няма да бъде предизвикана поради което целостта на защитената зона ще бъде запазена.

С реализирането на ИП няма да се допусне замърсяване и увреждане на влажни зони реки, потоци и акваторията на Черно море поради което въздействията върху обитаващите водна среда видове в ЗЗ BG0001001 „Ропотамо” ще бъдат в границите на допустимите.

Засегнатата от реализирането на ИП площ е разположена извън границите на защитената зона, а дейностите от Реализирането на ИП ще бъдат с обхват ненадхвърлящ заявената площ от което слеза, че числеността на популациите на животинските видове, които се опазват в нея съгласно заповедтта за обявяването ѝ ще се запази в границите на естествените им промени.

Във връзка с по-горе изложеното авторите на ДОСВ предлагат компетентния орган да съгласува инвестиционното предложение.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение

Няма такива обстоятелства.

11. Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието и източници на информация

За написването на доклада са направени предварителни теренни проучвания и наблюдения в имота, обект на реализация на инвестиционното предложение, както и на съседните имоти в околностите му през месеците септември, октомври и ноември 2022г. и във връзка с други проекти и инвестиционни предложения в предходни години, като са използвани лични данни на авторите, събрани в други периоди от 2002 до 2022 година. Теренните проучвания са извършени съгласно методиките за мониторинг на природните местообитания и целевите за опазване животински видове поместени в информационната система Natura 2000, раздел Национална приоритетна рамка за действие достъпна онлайн на сайта <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени растителни и животински видове в България.

Прогнозната оценка е на база информацията за степента на засягане на съответния вид и неговия хабитат в обхвата на действие на възможните въздействия.

Направените анализи и изводи са в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, хармонизираното българско природозащитно законодателство и на всички международни конвенции, по които България е страна.

Използвана е справочна литература, Уеб страници и публикации от НПО, като източници на информация за региона и защитената зона.

За оценка на степента на въздействията върху природните местообитания, животинските видове, които се опазват в двете защитени зони е използвана 5 степенна скала (Percival, S.M., Band, W. and Leeming, E. 1999), част от изготвената от Шотландската агенция по околна среда (Scottish Natural Heritage) и Британската асоциация за използване на енергията на вятъра (British Wind Energy Association) методика, използвана първоначално за оценка на степента на въздействие върху птиците от строителството на вятърни паркове, но по-късно модифицирана в Ирландия и използвана в много страни в Европа, включително в САЩ и Канада за оценка на въздействието от различни инвестиционни намерения.

Определяне на степента на въздействията:

Степен	Описание на въздействията
Много висока -5	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено критерий от площта на включените в зоната местообитания/ численост на видовете са се запазили по-малко от 20%
Висока -4	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Средна 3	Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Ниска 2	Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в

	съществуващите обстоятелства/модели. Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете
Незначителна 1	Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна". Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числеността на видовете

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3

Представени са в приложение към ДОСВ.

13. Литература

Нормативни документи:

- Закон за опазване на околната среда, Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.99 от 8 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.52 от 6 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 6 Август 2010г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.42 от 3 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.62 от 14 Август 2015г., изм. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.96 от 9 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015г., доп. ДВ. бр.81 от 14 Октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.12 от 3 Февруари 2017г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 19 Септември 2017г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.53 от 26 Юни 2018г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2019г., изм. ДВ. бр.36 от 3 Май 2019г., изм. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г., изм. и доп.

ДВ. бр.42 от 7 Юни 2022г., изм. ДВ. бр.96 от 2 Декември 2022г.

- Закон за защитените територии, Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.98 от 12 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2000г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2000г., доп. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2000г., изм. ДВ. бр.23 от 1 Март 2002г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.24 от 20 Март 2007г., изм. ДВ. бр.62 от 31 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.45 от 17 Юни 2022г.;
- Закон за биологичното разнообразие Обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.62 от 10 Август 2010г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 3 Август 2012г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.58 от 26 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 19 Септември 2017г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 15 Декември 2021г.
- Директива 79/409 на Съвета на Европейската икономическа общност от 2.04.1979 г. за опазване на дивите птици.
- Директива 92/43 на Съвета на ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Информационни източници:

Бисерков, В. (Редактор), 2007. Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани, 196 с.

Биоценози с естествено формираща се флора и фауна, толерантни към умерен антропогенен натиск и възможности за съществуване на уникални флористични и

фаунистични елементи, Справочник, МОС, 1997 г.

Бондев, И. Растителността в България, 1991 г, София

Георгиев Д, Материали върху хранителния спектър на видрата (*Lutra lutra* L., 1758) в България, Научнитрудове на ПУ, Trav. Sci. Univ. Plovdiv, Animalia, 2004., Том 40, Кн.6, .с. 165–172

Големански, В. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.

Дефиниция за постоянни пасища и земеделски земи с висока природна стойност
Доклад на тематична работна група 2 Национална селска мрежа октомври 2013 Г.
<http://www.nsm.bg/sites/default/files/2-Постоянни%20пасища-доклад%20финален-17окт2013.pdf>

Европейска Комисия „Документ с указания за лова съгласно Директива № 79/409/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици“

Зингстра Х., Ковачев А., Китнаес К., Цонев Р., Димова Д., Цветков П. (ред.) 2009. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие. София Technical report No 40

Костадинова И, С Дерелиев, Инструкция за оценка на защитени зони по чл.7 ал.3 във връзка с чл.6, ал1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици, Костадинова И (съст.) 1997. Орнитологично важни места в България. БЗДП, Природозащитна поредица. Книга 1, БЗДП, София, 176 с.; 2001

Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади т. 2. Програма за поддържане на биологичното разнообразие, 1993.

Пешев, Ц, Нанкинов, Д, Пешев, Д. Гръбначните животни в България, 2000 г, София

Попгеоргиев Г, Плачийски Д., 2006, Да опазим сухоземните костенурки в България, БДЗП, Природозащитна поредица, кн.9

Цонев Р, Димова Д, Белев Т, Хабитати, разпространение, площ и алгоритъм за картиране; Преработили: Росен Цонев и Мариус Димитров)

Шурулинков П, Проблемни животни; сп. Българска наука, бр.20 2009

AERC TAC 2003, AERC TAC's Taxonomic recommendations. Online version: www.aerc.be

Bakaloudis D. E , Vlachos C, G., Hollowaj G.J, Habitat use by short-toed eagle *Circetus gallicus* and their reptilian prey the breeding season in Dadia forest North-eastern Greece *Journal of applied ecology*, 1998, 35, 821-828

Bakaloudis D. E., Implications for conservation of foraging sites selected by Short-toed Eagles (*Circetus gallicus*) in Greece, School of Animal & Microbial Sciences, University of Reading, Whiteknights P.O.Box228, Reading RG66AJ, UK. Address for correspondence: Technological Educational Institute of Kavala, Department of Forestry&Management of Natural Environment, Laboratory of Wildlife Ecology & Management, *Ornis Fennica* 86:89-96. 200

Boitani L; Francisci F, Andreoli G, Ciucci P 1997. Home range, activity and movements of a wolf pack in central Italy. – *J. Zool.* 343, 4: 803-819.

Bossard M., Feranec J., Otahel J. 2000, CORINE land cover technical guide, European Environment Agency